

Tong yulduzi

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

№ 13-16 (67282-85)
2020-yil aprel - may

**UYDA
QOLING!**

www.tongyulduzi.uz

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqqan boshlagan O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi ISSN-2010-6092

9-MAY – XOTIRA VA QADRLASH KUNI

G'ALABA BOG'I!

*75 yil qalblardan o'chmadi dog'i,
Urush talofatin yo'qdir adog'i,
Bu kun Xotira va Qadrning chog'i –
Shahrim ko'rkini ochdi «G'alaba bog'i!».*

*Qarang, safdoshini qutqargan askar,
Ko'ksin o'qqa tutib do'stini asrar,
Har ma'no ko'ksimga ming nayza sanchar –
Shahrimda ochildi «G'alaba bog'i!».*

*Yurakka qo'nmasin hech g'ubor yo zang,
Shukronaga chorlar bu ko'hna maskan,
Minglab o'g'lon bo'ldi jangda bir jon-tan –
Yurtimda ochilgan «G'alaba bog'i!».*

*Urush dahshatidan so'ylaydi maydon,
Mash'um jang yillarini eslatar har yon,
Ro'paramda turar O'n to'rt qahramon –
Shahrimda uchildi «G'alaba bog'i!».*

*Samolyot, tanklar-u qizil parovoz,
Olis-olislardan berganday ovoz,
Xayolimni bo'ldi bog' uzra parvoz –
Qilgan qushlari bor «G'alaba bog'i!».*

Sayyora QODIROVA

XALQ TA'LIMI VAZIRLIGI MA'LUM QILDI

Prezidentimiz tomonidan karantin vaqtida aholiga imkon boricha qo'shimcha qulaylik yaratish bo'yicha belgilangan vazifani amalga oshirish hamda ko'pchilik ota-onalarning iltimoslarini inobatga olib, bu o'quv yili yakunidagi imtihonlarni bekor qilamiz.

Maktablarga o'quvchilarning yillik baholarini istisno tariqasida joriy o'quv yilining 3 ta chorak baholari asosida chiqarish tavsiya etiladi. Shu bilan birgalikda kundaliq.com tizimi joriy etilgan maktablarda karantin vaqtida tirishqoqlik bilan o'qigan o'quvchilarimizga rag'batlantirish sifatida 4-chorakdagi faqat ijobiy baholarini ham yillik baholarini hisoblashda inobatga olish tavsiya etiladi.

Karantin vaqtida «online-maktab» orqali farzandlari bilan birga dars tayyorlagan barcha ota-onalarga o'z minnatdorchiligimizni bildiramiz!

Poytaxtimizda Ikkinchi jahon urushini o'zida jamlagan, 14,6 gektar maydonni egallagan «G'alaba bog'i» barpo etildi. Mazkur bog'dan o'rin olgan urush dahshati zonasi, nemis askarlari tomonidan tutqunlikka olingan o'zbekistonlik zobitlarni saqlagan konslager, sovet armiyasi tomonidan qurilgan blendaj xuddi asl ko'rinishi kabi bunyod etilgan. Shuningdek, ushbu maskanda urushga ketgan o'g'illarining yo'lga ko'z tikkan Zulfiya Zokirova va uning kelinlari siymosi hamda Sobir Rahimov boshchiligidagi O'n to'rt qahramon timsoli aks ettirilgan haykallar. Tepalik ostida esa respublikamizning barcha viloyatlaridan keltirilgan urushga daxldor buyum-

larni saqlashga mo'ljallangan «Shon-sharaf» muzeyi va Birodarlik qabristoni ham barpo etilgan. 1904-yil ishlab chiqarilgan, xalq tilida qizil vagon deb atalgan yopiq vagon urush yillarida front va O'zbekiston o'rtasida xizmat qilgan muhim transport vositasidir. Unda oziq-ovqat mahsulotlari, yaradorlar va bolalar tashilgan...

Darhaqiqat, Prezidentimiz ta'kidlaganlaridek, bu bog' xalqimizning g'alabaga qo'shgan hissasini namoyon etib, ota-bobolarimizning qahramonligini abadiylashtirishga katta hissa qo'shadi. Bu yerga kelgan yoshlar g'urur-iftixor tuyib, bugungi tinchlikning qadriga yetib, vatanparvar bo'lib ulg'ayishi, shubhasiz.

**USHBU GAZETADA BERILAYOTGAN MATERIALLARINING AKSARIYATI
KARANTIN DAVRIDA ELEKTRON NUSXADA E'LN QILINGAN.**

«Sardoba» suv ombori O'zbekistondagi yirik suv inshootlaridan biri hisoblanadi. Ushbu megainvestitsion loyiha 2010–2017-yillar davomida amalga oshirilgan. Unga suv Janubiy Mirzacho'l kanalidan kelib quyiladi. Sirdaryo va Jizzax viloyatlari yerlarini sug'orish uchun mo'ljallangan.

TUSHKUNLIKKA TUSHMAYMIZ

chunki bizning suyanadigan, ishonadigan Prezidentimiz, saxovatpesha, mehribon xalqimiz bor.

Kuni kecha, ya'ni 1-may kuni erta tongda «Sardoba» suv ombori dambasi devorining 6 piketida suv sizib chiqishi natijasida hududda suv toshqini sodir bo'ldi.

Shu bois, bizni Sirdaryo viloyatining boshqa tumanlariga va qo'shni Jizzax viloyati hududiga ko'chirishdi. Oz fursatdan so'ng, biz o'z uyimizga qaytdik. Hammamiz sog'-salomatimiz, uy-joyimiz ham tinch, xotirjamiz,

onlayn darslarda ishtirok etyapmiz.

Prezidentimiz aholi bilan uchrashganlarida, «Kayfiyatlarini tushirmanglar. Bir yomonlikning bir yaxshiligi ham bor. Yaxshi tomoni – yangi shahar, yangi tuman, yangi ko'cha, yangi mahalla, yangi obod qishloq quramiz», dedilar va bizni sharoitimiz yaxshilanmagunicha tinchimasliklarini bayon etdilar. Bizning suyanadigan, ishonadi-

gan Prezidentimiz, saxovatpesha, mehribon xalqimiz bor ekan, hech qachon tushkunlikka tushmaymiz. Yanada hamjihat bo'lib, birlashib, donolik bilan yuz bergan halokatni ham yengamiz.

Ibrohimjon TURSUNBOYEV,
Halima Xudoyberdiyeva
nomidagi ijod maktabining
5-sinf o'quvchisi

«G'OLIBLIK QONUNİYATLARI» DAN BIRI

Feruza SOYIBJON qizi

Karantin davri. Bu qisqa davr (Xudo xohlasa) bizga katta saboq bo'lmoqda. Sababi, yillar davomida biz e'tibor qilmagan, to'g'rirog'i, e'tibor qarashni istamagan jarayonlarni anglagandek bo'ldik. Eng asosiysi, farzandlarimizga ko'proq vaqt ajrata oldik, ustozlar-u tarbiyachilarning qadriga yetdik. El boshiga ish tushganda shofokorlar-u hamshiralar, «Milliy gvardiya» va ichki ishlar xodimlarining vazifalari naqadar mas'uliyatli ekanligini yanada his qildik.

Yana bu davr bizga nimalarni o'rgatdi? Shu savolni o'z-o'zimga qayta-qayta beryapman-u, sevimli shoiramiz Halimaxonim Xudoyberdiyevaning qalamiga mansub she'rning to'rt satri quloqlarim ostida jaranglayveradi. Shoira tili bilan aytganda, yurakdan «bir na'ra uyg'otdi», «har tomir har zarra uyg'otdi»... Natijada, bizni «har kuni besh karra uyg'otdi». Va biz shukur qilishni, shukur qilganda ham jism-u jonimiz bilan shukur qilishni o'rgandik.

Darvoqe, Niyat va Shukur. Bu ikki so'zni men sehirli so'z deb aytgim keladi. Albatta, insonning dilida, tilida ezgu niyat va har qanday holatda ham Shukur qilar ekan, unga Yaratgandan rahmatlar yog'ilishi, shubhasiz. G'oliblik qonuniyatlaridan biri ham shu emasmu, aslida?..

G'oliblik qonuniyatlari. Axir bu... germaniyalik mashhur yozuvchi va tadbirkor Bodo Sheferning «G'oliblik qonuniyatlari» nomli kitobi ham bor-ku. Bu kitobni o'qigandim. Ana shu kitobda jilg'aning qudratli to'liqlar orzusidagi mo'jizakor taqdiri meni hayratlantirgan edi. Keling, sizga ham ilinay...

«Aytishlaricha, kichkinagina jilg'a cho'lga qadar oqib boribdi. Shunda u g'oyibdan: «Xavotirlanmay oqishni davom ettir», degan ovozni eshitibdi. Ammo oqishni davom ettirish jilg'aga xatarli tuyulibdi. Negaki, notanish va noma'lum, qaqrab yotgan yerga oqish imkoni yo'qolib borayotganidan qo'rqib ketibdi. Axir uning birdan-bir orzusi to'lib-toshib, maroqli yashash edi. Tavakkal qilib, yo'lga tushib, hayotida nimadir o'zgartirmoqchi bo'lganida, qurib-qovjirab qolish dahshati paydo bo'lgandi. Ammo g'oyibona tovush uni yana oqishga undardi: «Agar oqishga qaror qilmasang, hech qachon sen o'zingni nimalarga qodir ekanligingni bilolmaysan. Sen shunga amin bo'lginki, yangi hayoting o'zgacha – farahbaxsh kechadi. Xotirjam holda yana oqishda davom et»...

Jilg'a ruhlanib, o'z yo'lini davom ettirdi. Sahro kun sayin isib, jilg'a suvlari bug'lanib

ketdi. Havoga bug'lanib ko'tarilgan jilg'aning har bir tomchi suvi bulutga aylandi. Shamol bulutni bir necha kun sahra uzra har tomon surdi. Va... bir kuni bulut dengiz tepasiga yetib keldi-da, sharros yomg'ir yog'di. Jilg'aning hayoti o'zi kutganidan-da ortiq, go'zal tus oldi. Jilg'aning yomg'irga aylanib, dengiz og'ushiga qo'shilgan suvlari qudratli to'liqlarlarda mavj urar ekan, tabassum-la shivirladi:

«Hayotim necha bor o'zgargan bo'lsa ham endilikda o'z orzuga erishdim».

Yozuvchi ta'riflagan jilg'aning mo'jizakor taqdiri Sizing qalbingizga maftunkor hislamni ulashgan, qulog'ingizga xuddi jilg'aning yoqimli shildirashi kabi nimalarnidir shivirlagan bo'lsa, bag'oyat baxtiyorman.

Bir kun kelib, har bir vijdonli, vatanparvar inson karantindan avvalgi va keyingi hayotini imtihon qiladi. Bu imtihondan aminmanki, karantindan keyingi hayoti g'olib chiqadi. Bunga aslo shubha yoq! Demak, biz ayni paytda ulug'vor orzuniyatlarimizga erishish uchun Sabr qilishimiz va Xotirjam bo'lishimiz juda muhim. Buning uchun esa ulug' Niyatlar ila Shukurimizni qilib, UYDA QOLAYLIK!

«XOTIRA – AZIZ, QADR – MUQADDAS»

nomli xotiralar tanlovi

3-9-betlar

(IKKINCHI JAHON URUSHIDA FASHIZM USTIDAN QOZONILGAN G'ALABANING 75 YILLIGI OLDIDAN)

Xotira eskirmaydi, tarixni unutib bo'lmaydi. Tarixni unutmaslik uchun esa uni bilish, bor haqiqati, mohiyati bilan anglab, yodda saqlash zarur. Ayniqsa, o'sib kelayotgan yosh avlodning ma'naviy-axloqiy tarbiyasi uchun bu juda muhim. Ana shu jihatlarni inobatga olgan holda, shuningdek, o'quvchilarning karantin davridagi ta'til kunlarini mazmunli, foydali o'tishiga hissa qo'shish maqsadida respublika bolalar va o'smirlar nashri «Tong yulduzi» gazetasi hamda O'zMTDP Shayxontohur tuman Kengashi hamkorligida «Xotira – aziz, qadr – muqaddas» nomli xotiralar tanlovi e'lon qilingan edi.

Onlayn tarzda o'tkazilgan mazkur tanlovda ishtirok etishni xohlagan o'quvchilar Ikkinchi jahon urushida qatnashgan bobo-yu momolarining urush xotiralarini o'zlaridan yozib olib, ular bilan birga suratga tushib, shuningdek, urush qatnashchilarining o'sha suronli yillarda tushgan suratlari saqlanib qolgan bo'lsa, ularni ham suratga tushirib, «Tong yulduzi» gazetasining telegram manziliga yuborishlari lozim bo'ladi.

Quyida, tahririyatimizga gazetonlarimizdan yo'llangan maqolalarni e'tiboringizga havola qilamiz.

18 YOSHIDA JANG MAYDONIDA

Men «Xotira – aziz, qadr muqaddas» deb nomlangan tanlovda ishtirok etish maqsadida bobomdan urush xotiralarini haqida so'radim. Bobom haqida qisqacha ma'lumot: Sirojxon Saidmahmudov 1924-yili 1-may kuni tug'ilganlar. Ikkinchi jahon urushida qatnashganlar. Bobojonimdan urush haqidagi xotiralarini so'raganimda, biroz xo'rsinib, chuqur o'ygacha tolib so'zlay boshladilar.

– 1942-yilning bahor oylari edi. 18 yoshda edim. U vaqtlari qiyinchilik zamonlar edi. Oilada to'ng'ich farzand bo'lganim uchun ro'zg'or ishlarida qarashardim. Ayni o'qiydigan vaqtimda kolxozda ot boquvchi bo'lib ishlardim. O'sha kuni ham otlarga qarab yurganimda birdan xabar keldi. Urushga jo'nashimiz kerak ekan. Hatto ota-onam bilan xayrlashishga imkon berishmadi. Egnimdag yupun kiyimlar bilan aytilgan manzilga yetib bordim.

Piskent tumanidagi 2-maktab binosi yoniga yig'ildik va to Chig'iriqdagi poyezd yo'ligacha piyoda ketdik. U vaqtlari hozirgidek tekis va ravon yo'llar yo'q. Yo'lda tizzagacha suv kechib o'tgan joylarimiz ham bo'ldi. Shu alfozda urushga jo'nadik. Birinchi xizmatni Smolensk shahrida boshladik. Shu tariqa urush uzoq davom etdi. Juda ko'p qurbonlar bo'ldi. Ko'z o'ngimda yaqin qurol-dosh do'stlarim halok bo'lishdi. Urushning har oni, har daqiqasi dahshat edi. 1942-yilning kuzida qo'limdan yaralandim. O'q bilagimni teshib o'tgan edi. Gospitalda 1 oy davolandim va yana urush maydoniga qaytdim. Urush davrida Belarus, Ukrainada bo'lib, to Germaniyagacha bostirib borib, dushmani tor-mor qildik. Va nihoyat, biz

kutgan g'alabaga 1945-yili erishdik. Urush tugagandan keyin ham 4 oy Berlinda bo'ldik. Har bir o'tayotgan kun Vatanimga bo'lgan sog'inchni kuchaytirardi. Vatanimga borib, bir kun ona-otam bag'rida tinch uxlab o'lsam, armonim yo'q, der edim. Allohimga beaded shukurki, menga vafoli umr yo'ldoshi, 4 o'g'il, bir qiz va sizlardek shirindan shakar nabiralarni hadya etdi. To'rt kam bir asr yashadim. Ikki marta Haj safariga bordim. Tinch-osuda, musaffo osmon ostida yashadim. Hozirgacha hukumatimiz ardog'ida yashayapman. Buning uchun beaded shukur qilaman

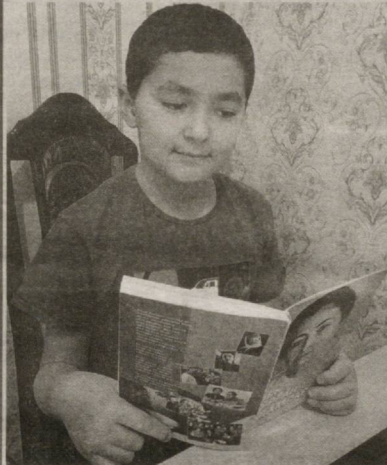
va sizlarga ham hamma imkoniyatlar yaratilgan mustaqil O'zbekistonda yashayotganingizga shukur qilishingizni va faqat ilm izlab, o'qish kerakligini takror va takror aytaman, – deb o'z xotiralarini yakunladilar bobom.

Bobojon biz, albatta, sizning ishonchingizni oqlashga va siz bizga in'om etgan tinchlik zamonimizni qadriga yetishga va'da beramiz. Ilohim baxtimizga omon bo'ling.

Nasibaxon RUSTAMOVA,
Toshkent viloyati, Piskent tumanidagi
7-umumta'lim maktabining 6-«A» sinf o'quvchisi

BOBOMGA O'XSHAGIM KELDI

Bu tanlovda qatnashish uchun katta buvim San'at Mahmudova bilan telefon orqali suhbatlashmoqchi bo'ldim. Shunda onam «Yaxshisi, jurnalist buvingni «Men ko'rgan odamlar» nomli kitoblarini o'qib chiq, unda urush xotiralarini yozilgan», dedilar. Shunday qilib, men onamning katta buvalari Sodir Zokirovning Ikkinchi jahon urushida qatnashganlari va katta buvimiz Saodat Zokirovaning boshlaridan o'tkazgan og'ir kunlari haqida o'qiy boshladim.

Kitobda yozilishicha, San'at buvim hali bir yoshga to'lmaslaridan dadalari Ikkinchi jahon urushiga birinchilardan bo'lib jo'nab ketgan ekan. Bobom urushda aloqachi bo'lib fashistni quvib Berlingacha borgan ekan. Ayniqsa, Saodat buvimiz og'ir kunlarni boshdan o'tkazganlarining guvohi bo'ldim. Ular ko'pchilik ayollar qatori zax, sovuq omborda lavlagi tozalab kun ko'rganlari, qo'shni ayoldan to'qishni o'rganib, yangi

jemperlari ipidan bobomga paypoq to'qib jo'natganlari meni juda ta'sirlantirdi. Kitobdan parcha ham keltirmoqchiman. Unda shunday yozilgan joylar bor: «Goh kunlari lampa-chiroqni ham yoqmasdan bir-ikki dona lavlagini yegach, yota qolardik. Keyin bilsam, chiroqqa kerosin ololmay qolgan kunlarimiz vaqtli yotishga majbur bo'larkanmiz. Ha, kerosin olish uchun uzun-uzun navbatlarda turganimiz esimda».

Shunday qilib, qirq beshinchi yilning kech kuzida yomg'ir yog'ib turgan oqshomda urushdan qaytgan bobomning ko'ksilariga ikki soat bosh qo'yib yig'lagan Saodat buvimning peshonasi yomg'irda ivigan shinelning bo'yog'idan ko'karib qolgan ekan. San'at buvim esa o'sha kuni dadalarining tizzasidan tushmay orden va medallarini nomini so'rashdan to'xtamagan. Keyinchalik Sodir bobom qishloq Kengashida oqsoqol bo'lib ishlagani, o'n yildan ortiq vaqt kolxoz raisi bo'lgani, tinch mehnat davrida ham ko'pgina orden-medallar bilan mukofotlangani haqida ham o'qib chiqdim. Bobomning «Qizil yulduz», «Germaniya ustidan qozonilgan g'alaba uchun» kabi ordenlari bo'lgan.

Men esa kelajakda harbiy bo'lishni orzu qilar ekanman, bobom kabi mard va jasur bo'lishni maqsad qildim. Kattalarning nima uchun doim bugun sizlar baxtli bolalarsiz, deiyishganini tushundim. Chindan ham biz tinch-osoyishta davrda, o'z ona Vatanimizda baxtli hayot kechirayotgan ekanmiz. Fursatdan foydalanib, barcha urush qatnashchilarini G'alabaning 75 yilligi bilan tabriklab, ularga minnatdorchiilik bildirmoqchiman!

Asilxo'ja QODIROV,
Toshkent shahar, Yashnobod tumanidagi
226-umumta'lim maktabining 4-«B» sinf o'quvchisi

Qish. 1939-yilning 28-dekabri. Samandar otaga armiyaga chaqiruv qog'ozini keldi. Qiyinchilik zamon. Nachora, borish kerak. Narsalarini yig'ishtirib tayyorlandilar. Onalari Shirinoy aya Samandar otaning barcha issiq kiyimlarini tugib berdilar. Yakka-yu yolg'iz farzandlarini harbiy xizmatga kuzatish ota-ona uchun oson bo'lmadi.

ADASHIB KELGAN QORAXAT

Armiyada tartib qattiq edi. Yaqinlari bilan faqat maktublar orqali xabarlashardilar. Begona yurt, begona insonlar. Qishloqdosh yigitlar boshqa garnizonda xizmat qilayotgan edi. Shu tariqa ikki yil o'tdi. Uchinchi yil... diydor yaqin. Lekin bir shumxabar barchasini o'zgartirib yubordi. «Urush boshlandi!!!» Hamma zudlik bilan frontga jo'nadi.

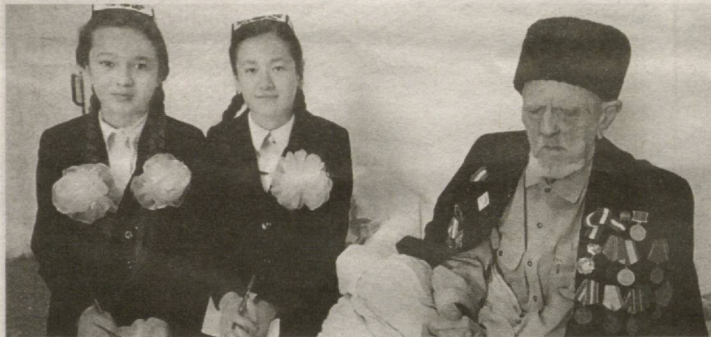
Samandar ota urushni shunday xotirlaydilar: «Hamma yoq chang-to'zon, to's-to'polon. Qancha odam nobud bo'ldi, qanchasi yarador, buni hisobini bilmaymiz. Jang maydonidamiz. Bombalar portlaydi. O'qlar tovushidan quloqlar qomatga keladi. Askarlar okopdan bosh ko'tarolmasdi. Bosh ko'tardingmi, tamom! Faqat o't chaqnagan yerlarigina nishonga olib o'tish mumkin. Chunki o'sha yerda dushman askari bo'lardi...»

Samandar otaning chekiga razvedkachilik ham tushgandi. Bunday topshiriqlar bilan urushda omon qolish amrimahol. Bir galgi topshiriqdan faqatgina Samandar ota va kapitangina qaytdi...

Jangoh... Samandar otaning yonginasida bomba portlaydi. Hamma Samandar otani o'ldi, deya hisoblab, uylariga qoraxat jo'natahdilar. Yolg'iz o'g'il dog'ida Shirinoy aya ham uzoq yashamadi. Ikki kun hushsiz yotib Samandar ota o'zlariga keladilar va gospitalda davolanadilar. Keyin esa yana qonli urushlar. Shu tariqa yana 4 yil umri qonli qirg'inbarotlarda kechadi.

Nihoyat, urush tugab, Samandar ota ona Vatan quchog'iga qaytadilar. Samandar otani qishloqlarida avvaliga hech kim tanimaydi, chunki hamma ularni urushda halok bo'lgan, deya hisoblar edi. Yaqinlaridan faqatgina otalari qolgan bo'lib, o'g'illari qaytganini bilib otaning sevinchi ichiga sig'maydi.

Samandar ota urushdan keyin o'qiydilar, turli rahbarlik lavozimlarida ishlaydilar. Hozirda Samandar ota 101 yoshni qarshiladilar.

Samandar otaning urushdan qaytganlariga ham yetmish besh yil bo'ldi. Ota bilan qilgan suhbatim menda katta taassurot qoldirdi. Biz otaga sog'lik, uzoq umr, yana diydorlashish baxti nasib etishini tilab xayrlashdik. Suhbatdan so'ng tinchlik naqadar buyuk ne'mat ekanini yana bir bor anglab yetdim.

Nargiza MATQURBONOVA,
Xorazm viloyati, Xiva shahridagi
Ogahiy nomidagi ijod maktabining 7-sinf o'quvchisi

HAYOT SINOVLARDAN IBORAT

Avval koronavirus, Buxoro voqealari, «Sardoba» suv toshqinlari. Bu voqealar xalqimizning bir-biriga mehribonligi va oliyjanobligini yana bir karra isbotladi. Prezidentimiz xalqimizga dalda bo'lib, mehurmuruvvatini ayamay, bor imkoniyatni ishga solib, yordam ko'rsatmoqda. O'zbek xalqi har doim har qanday kunda ham bir-birining kuniga yarab kelgan.

Bizning Mirzacho'l tumanimiz aholisi qo'shni Sardoba va Oqoltin tumanidan evakuatsiya qilingan vatandoshlarimizni o'z xonadonlariga qabul qilib, o'zbekona iltifot ko'rsatishdi. Ularni o'z oila a'zolariday kutib olishdi.

Yurtboshimiz suv toshqinida qolgan mahallalarga borib, u yerdagi vatandoshlarimizning hol-ahvolidan xabar oldi. Sardobaliklarga yangi uy-joy, kerak bo'lsa, avvalgisidan ham yaxshiroq «Obod mahalla» qurib beramiz, deb aytdi.

Hayot sinovlardan iborat. Birgalashib bu sinovlarni, albatta, yengamiz.

Asilbek ZIYODULLAYEV,
Jizzax viloyati, Mirzacho'l tumanidagi
14-umumta'lim maktabining 6-sinf o'quvchisi

BO'RON, BO'RON, MEN LOCHIN...

Ammamning aytishlaricha, katta bobom Abdurasul Qodirov 1925-yil 15-oktyabrda Piskent shahrining qadimgi «Qumko'cha» mahallasida tug'ilgan. 1943-yilning 26-yanvarida armiyaga chaqirilgan.

O'sha davrda bobom batalyonda aloqachi vazifasini o'tagan ekanlar. 1944-yilda axborot yetkazib berayotganida minaga uchragan ekan. Minaning uchquni kaskasini teshib o'tib, boshlaridan yaralangan ekanlar. Uch oy gospitalda davolangandan so'ng yana aloqachilik vazifasida ishni davom ettiribdilar. Latviya, Litva, Estoniya, Belorusni fashistlardan ozod etib, qo'shni davlat Polshaga, so'ng, Berlingacha kirib borgan ekanlar.

Bobom 1949-yilning may oyida o'z uyiga, oilasi bag'riga qaytgan. Men ana shunday bobolarimiz borligidan faxrlanaman.

Muslima AHADQULOVA,
Toshkent viloyati, Piskent tumanidagi
5-umumta'lim maktabining 6-«D» sinf o'quvchisi

VATAN – ICHKARIDA!

Bolaligimda qaldirg'ochlarni ko'p kuzatganman, qayerdandir uchib kelishardi-yu, tumshuqlarida xas-hashak tashib kelib, ayvonimiz pesh-toqida o'zlariga «Vatan» qurishardi. Keyin inga tuxum qo'yardi-yu mening qitmirligim ortardi. Palaponlarni tomosha qilishga qiziqib, ularga mayda tosh otardim. O'yarlardimki, ona qaldirg'och qochsa bolalari ko'rinadi deb. Vaziyat esa aksincha bo'lardi, qaldirg'ochlarni va bolalarini jon-jahdi bilan himoya qilishga urinishar, gir aylanib qolishardi. Bu esa meni bir hayratimni oshirsa, bir jahlimni chiqarardi. «O'zi bizning uyimizga ko'chib kelishgan bo'lsa, buncha himoyalanihadi, bo'lmasa o'z Vatandarida yashayvermaydimi?», deb o'yarlardim. Aslida esa ular Vatandini o'zi bilan olib yurishlarini va uni bir kaft loysuvoq ekanligini keyinchalik anglashimga «Hellados» nomli hikoya sabab bo'ldi.

Uyimizdagi mo'jazgina kutubxonada mumtoz, ilmiy asarlardan tortib, jahon adabiyoti durdonalarigacha bor. Kitobga mehr qo'yishning ham o'z payti bo'larkan. Payti kelib, avval Abdulla Qahhor va O'tkir Hoshimovlarning asarlariga oshno bo'ldim. Keyin esa Nodar Dumbadzening yashil kitobi. Unda turli hikoya va qissalari o'rin olgan edi. «Hellados» nomli hikoya maktab darsligidan tanish bo'lsa ham, uni faqat o'qiganim, ammo, uqmaganimni bu safargi mutolaadan ta'sirlanganimda tushundim.

Yanguli Gretsiya – Elladaga ketishni istamagani uchun otasidan kaltak yegani va nima uchun ketishni istamasligi haqidagi gaplaridan ta'sirlanmasdan iloj yo'q. «Men ko'chada, Venetsian ko'chasida katta bo'ldim... Mening Vatanim, mening Elladam bu Suxumi, ko'cha, Chalbash, Koka, Fedya, Qora dengiz, ko'prik, – u bir yutini olib, davom etdi: – Bu Mida... qolaversa, sen...» Xuddi Jamol kabi a'zoyi badaningiz jimirlab ketadi. Keyin esa Jamol uning ko'ksidagi yozuvni ochib o'qiydi: – «Hellados» – bu nima bo'lmasa?»

– Bu naqsh, Jamol. Vatan – ichkariroqda, naqd yurakning o'zida, – Yanguli qo'lini ko'ksiga qo'ydi. Keyin esa... Kema jo'nab ketdi, ammo daryo bo'yidan Yangulining tanib bo'lmas jasad topildi. Uning chap ko'ksida «Hellados» yozuvi bor edi. U o'lmadi, u Vatani bilan qolgan edi... U ko'ksida Vatan qo'shig'ini yaratgan qahramon edi. Millionlab Vatan farzandlarining qahramoni.

Agar mendan ham Vatan nima deb so'rasalar, hech qanday tashbeharsiz yuragimni ko'rsataman. Vatan – ichkarida!

Nurillo HABIBULLAYEV,
Farg'ona ixtisoslashtirilgan san'at maktabi o'quvchisi

100 YOSHNI QARSHILANG, MAMAYUSUF BOBO!

Qishlog'imizda Ikkinchi jahon urushi qatnashchilari bilan uchrashuvlar tez-tez bo'lib turadi. Men sizlarga Mamayusuf bobo Payg'amov haqida so'zlab bermoqchiman. Mamayusuf bobo 1923-yil, aslida esa 1924-yil 1-mayda Farg'ona viloyati, Beshariq tumanidagi Qashqar qishlog'ida tug'ilgan. Ular 18 yoshga to'lmasdan urushga ketgan ekanlar.

– O'zimdanda 5–10 yosh kattalar bilan jami 7 kishi 1942-yil 22-iyulda urushga jo'nadik, – deb hikoya qiladi Mamayusuf bobo. – Bizdan oldin 84 kishi, navbatimiz kelgach esa biz Beshariq vokzalidan (qizil vagonlar deyilar edi) 60 ta vagonda jo'nadik. Uzoq yurib, tog'li hududga kelib to'xtadik. Keyin bilsak, bu yer Kaspiy dengizi ekan. U yerdan paroxodda Ozarbayjonning Boku shahriga yetib bordik. Hammaga harbiy kiyim va avtomat berishdi. Poyezdda Moskvaga, keyin u yerdan Stalingradga bordik. Harbiy tayyorgarlikdan so'ng 1942-yil oktyabr oyida jangga kirdik. Nemislarning texnikasi ustun, tinmay bomba tashlardi. Qum ostida qoldim. O'rimdan turishga sheriklarim yordamlashdi. Bu jang Volgograd, Stalingrad janglari edi. Biz bu shaharlarni himoya qildik. Osetiyadagi jangda oyog'imdan yaralandim. Ko'pchilik qadrdon quroldoshlarim shu jangda halok bo'lishdi. Meni gospitalda davolashdi. So'ngra, 1943-yil poyezdda Armanistonga keldik. U yerdan eshelon askarlar Araks daryosidan o'tib, Eronga bordik. U yerda otliq askarlarga qo'shilib jang qildim. Jang shiddatli bo'ldi. Belarus va Zakavkazyeda otliq askarlar birlashib, biz bilan jang qildi. Nemislar chekindi, dushman Erondan chiqib ketdi. Biz Eronni qo'riqladik. Buyuk g'alabani – 1945-yilning 9-mayini Eronda bayram qildik. Tasodifni qarang, bir yigit kelib meni qayerlik ekanligimni so'radi va mahkam quchoqlab oldi. U yigit hamqishlog'im Alinazar Bobonazarov bo'lib, u artilleriyada xizmat qilgan ekan.

1946-yil kuz faslida O'zbekistonga, qishlog'imga qaytdim. Oila qurdim. 5 o'g'il, 3 qizim bor. Hozir 97 yoshdaman. Men dahshatli urushda tirik qoldim. Ammo siz urush dahshatini sira ko'rmanglar, tinchligimizga ko'z tegmasin. Hozir sinovli kunlardan, albatta, yorug' yuz bilan chiqamiz.

Ayni damda, qishloqdoshlari orasida hurmat-e'tiborga sazovor bo'lib yurgan Mamayusuf bobo haqidagi hikoyamni barchaga so'zlab berishdan sirayam zerikmayman.

Mamayusuf bobo, biz ham sizdek Vatanga sodiq farzandlar bo'lib yetishishga va'da beramiz.

Muxlisaxon SIROJIDDINOVA,
Farg'ona viloyati, Beshariq tumanidagi
3-DIUMning 5-sinf o'quvchisi

Har yili Xotira va Qadrlash kuni arafasida nafaqadagi faxriy pedagog, katta onam xonadoniga farzandlari, o'ttizga yaqin nevaralar bir dasturxon atrofida jamlanamiz.

G'ALABAGACHA... OLIS YO'L...

O'tgan bobo, momolarimiz eslanadi. Ular to'g'risidagi xotiralarni har gal eshitganimda, hayratga tushaman. Qalbmida ularga nisbatan mehr to'lqinlanadi. Katta bobom Rajab Muhammadiyevning urush xotiralari kundaligini o'qib, yuragim gupuri tezlashib ketadi. Ular mening faxrimga, qahramonimga aylangan.

...Gospitaldan aprel oyi oxirlarida chiqdim. Sog'lomlashtirish batalyoniga jo'natmoqchi bo'lishdi, ko'nmadim. Gospital komissiyasi meni jangga yaroqsiz deb topgandi. Keyin sanitar instruktorlar tayyorlash maktabida o'qishga qaror qildim. Tayyorlov maktabida astoydil o'qib, tibbiy xizmat serjanti unvonini oldim.

Meni Finlandiya armiyasiga qarshi kurashayotgan 996-o'qchi polkka jo'natishdi. Shu tariqa yaradorlarga birinchi yordam berib, jang maydonidan olib chiqib ketuvchi sanitar-instruktorlar bo'linmasi komandiri bo'ldim. Og'ir janglar bilan finlarni chekinishga majbur qildik.

...Nemislarning mudofaa chizig'ida joylashgan pulemyotlari biz tomon tinimsiz o'q yog'dirishardi. Oldinga tomon borishning hech ilojini qilolmay qolib ketdik.

Bir mahal pulemyotlar ovozi tinib qoldi. Biz olg'a intilib, mudofaa chizig'iga qadar o'rmalab bordik. Sukunat... tiq etgan tovush eshitilmasdi. Holat haqida shtabga ma'lumot yetkazdik. Bizga «Ta'qib davom ettirilsin», buyrug'i berildi. Biz yo'lda davom etdik. Shu tariqa 8-may tongi otdi. Nemislar Naysi daryosidagi ko'prikn portlatib yuborgan edilar. Daryo yoqalab borishga majbur bo'ldik...

Chexoslovakiya hududiga kirib bordik. Aholi bizni shod-xurramlik bilan kutib oldi. Nihoyat, Praga shahriga yetib bordik. Chex partizanlari biz ta'qib etayotgan nemis askarlarini qurolsizlantirib qurshab turgan edilar. Nemis askarlari taslim bo'lganliklarini bildirdilar. Keyinroq ittifoqchi qo'shin qismlari ham yetib keldi. Quchoqlashib ko'rishdik, soatlar almashdik... Shaharga yana hayot nafasi qaytdi, do'konlar ochildi, hamma joyda xursandchilik, tantana. Tunda esa osmonni g'alaba mushaklarining yog'dusi qopladi.

1945-yil 7-noyabr kuni keksa askarlar qatori menga ham uyimga qaytishimga ruxsat berildi. Poyezdda ona Vatanimga qaytar ekanman, quvonchim ichimga sig'masdi. Avstriyadan Vengriyaga, keyin Ruminiyaga, Bessarabiya orqali Ukrainaga... Toshkentga 1945-yilning 4-dekabrda kirib keldik. Umrimning uch yili jang maydonlarida o'tgandi. Endi qonli jangohlar ortda qolib, Vatanimga qaytgandim. Xursand bo'lganimdan ishtaham yo'qolib, tomog'imdan hech nima o'tmay qoldi...

Katta bobom Rajab Muhammadiyevning urush xotiralarini har gal o'qir ekanman, qalbmni qarama-qarshi o'y-fikrlar chulg'ab oladi. Qonli urush maydonlarida mardonavor jang qilgan ming-minglab bobolarimiz jasorati ko'nglimda faxr uyg'otsa, bugungi tinchlik uchun jon fido qilganlar yodidan qalbm o'rtanadi. Bu xotiralar bizni tinchlikning har soniyasini qadrlashga, umrimizni yaxshilik uchun sarflashga undaydi.

Muxlisa ZARIPOVA,
Samarqand viloyati, Kattaqo'rg'on tumanidagi
28-umumta'lim maktabining 10-sinf o'quvchisi

Maqolamning qahramoni – frontortida samarali mehnat bilan g'alabaga munosib hissa qo'shgan qo'shnimiz 92 yoshli Abdullatif bobom bilan suhbatni taqdim etmoqchiman.

XOSIYATLI KUNLARIMIZ KO'P BO'LSIN

Men har tong maktabga ketayotganimda, qo'shnimiz Abdullohning bobosini ko'raman. Ertalab mayda qadamlar bilan mahallamizning u boshidan bu boshiga yurib badan-tarbiya qiladilar. Keyingi paytlarda oppoq bobojon ko'rinmay qoldi (Mahallamizdagi bolalar shunday ataydilar). Onajonimning aytishlaricha, bobojonning oyog'i keyingi paytlarda ko'p og'riyotgan ekan.

– Urush boshlanganida 12–13 yoshli bola edim. Otam, amakilarim birin-ketin urushga ketdilar. Oilada men, onam, buvim qoldik. Kunduzlari kolxozda qanday og'ir ish bo'lsa bajarib, kechalari onam va buvimga paxtali fufayka tikishga yordam berardim. Har ikki kunda harbiy komissariatga olib borib topshirardim. Biz tayyorlagan issiq kiyimlarni urushdagi askarlarga jo'natilardi. Kunora qopda daladan yig'ib kelgan sabzavotlarni vokzalga topshirib kelardim. Urushning o'rtalarida Xonobodga evakuatsiya qilingan oilalar ko'chib keldi. Bizning tomorqamiz nihoyatda katta edi. Mehribon buvijonim 20 ta xo'jalikka hovlimizdan joy berdi. Och, yalang'och va boshpanasizlar uyimizda jon saqlardi. Daladan yig'ib keldigan hosil avval yarmini ularga, keyin yana yig'ishtirib kelib vokzalga topshirardim. Urush davrida yuk poyezdlarining, insonlarning uzog'ini yaqin qilganliklarining guvohi bo'ldim. Qiynalgan insonlarning hojatini chiqargan, savob ishlar qilgan teplovoz haydovchilariga mehrim ortdi.

– Shu niyatda urushdan keyin temiryo'lda mashinist bo'lib ishlashni niyat qildim. Urushdan keyin mashinistlikka o'qidim. Eng ezgu tilagim dunyoda hech qachon urush bo'lmasin, – deydi mehnat faxriysi Abdullatif Mag'rupov. – Allohga beadad shukurki, tinch zamonda yashayapmiz. Bu kunlarning qadriga yetish kerak. Siz bolajonlar a'lo bahoingiz, namunali xulqingiz bilan O'zbekistonga ko'zmunchoqlar bo'lingiz, – deya qo'lini duoga ochdi:

– Yurtimiz tinch, xalqimiz xotirjam, xosiyatli kunlarimiz ko'p bo'lsin!

Mumtozabonu FAXRIDDINOVA,
Toshkent shahar, Olmazor tumanidagi
Abdulla Qodiriy ijod maktabining 5-«A» sinf o'quvchisi

DOVYURAK BOBOM

Bobom Abdulhamid Muhiddinov 1923-yil 4-mart kuni Namangan tumanidagi Shamsiko'l qishlog'ida tug'ilganlar. Buvijonimning aytishlariga qaraganda, bobom mard, jasur snayper-mergan bo'lgan ekanlar.

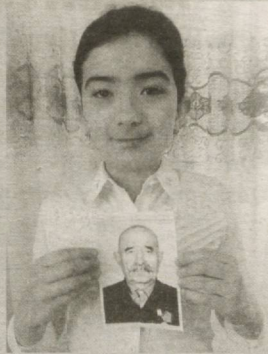
1941-yilda boshlangan Ikkinchi jahon urushida bobom ham dushmanlarga qarshi mardonavor kurashganlar. Bobom partizan guruhlarida snayperlik qilib, urushdan 1946-yilda qaytganlar. Janglarda ko'rsatgan qahramonliklari uchun bir qancha orden va medallar bilan taqdirlanganlar. Mehnatsevar bobom urushdan keyin ham xalqimiz tinchligi, yurtimiz obodligi uchun halol mehnat qilganlar. Hozirda bobomning 12 nafar farzandlari, 45 nafar nevaralari ularga munosib bo'lish uchun tinmay mehnat qilmoqdalar. Kelajakda biz ham bobomdek o'z yurtiga, xalqiga sodiq farzand bo'lishni niyat qilganmiz. Bobomizning o'chmas xotiralari qalbimizda mangu yashaydi.

Namangan tumanidagi 10-umumta'lim maktabining 4-«B» sinf o'quvchisi Iroda ABDUJABBOROVA va 1-«A» sinf o'quvchisi Azizbek ABDUJABBOROV

TINCHLIKKA GAROV – MENING VATANIM

**Bosh ko'tarsa yov,
Yanchamiz darrov.
Tinchlikka garov –
Mening Vatanim.**

«Xotira – aziz, qadr – muqaddas», degani nima o'zi? Men Vatanimiz ozodligi va xalqimizning tinch, osoyishta, farovon kelajagi uchun jonini fido etgan insonlarni xotirlash muqaddas burchimiz, deb tushunaman. Ularning mazmunli va jasoratli hayot yo'lini o'rganish esa biz uchun faqat foydali, ibratlidir. Men Vatan ozodligidek buyuk ishga o'z hissasini qo'shgan bobom Tojiboy ota Karimberdiyev bilan hamisha faxrlanib yuraman.

Men ularni ko'rmaganman, chunki juda yosh edim. Lekin bir narsani aniq bilamanki, mening bobom g'alabaga o'z hissasini qo'shgan insonlardan. Bobojonim 1941-yilda Voronej shahrida nemis bosqinchilariga qarshi jang qilgan ekanlar. 1942-yilning kuz oylarida og'ir yaralanib, gospitalda yotib, keyin qishlog'imizga qaytib kelibdilar. Frontortida ham tinmay mehnat qilibdilar. Bobomning bir necha medal va ordenlarini qo'limizga olib, ularni doim xotirlab, yodga olib turamiz.

Bizning baxtli hayotimiz uchun jonini fido qilgan bobom kabi insonlarni aslo unutmaymiz, ular qalbimizda yashaydi.

Gulnoza HAMIDOVA,
Toshkent viloyati, Bo'stonliq tumanidagi Abay nomli
1-umumta'lim maktabining 3-«V» sinf o'quvchisi

NOMINGIZNI ULUG'LAYMIZ, QAHRAMONLAR!

O'tayotgan har bir on bizni tobora 9-may – Xotira va Qadrlash kuniga yaqinlashtirmoqda. Men har yili ushbu kun erta turib, buvannikiga yo'l olaman. Ularga ko'chatlarni sug'orishga yordamlashaman. Ish ustida bobomning otalari haqidagi xotiralarini tinglashni xush ko'raman.

Buvamning otalari Yangiboy Qaynarov 1905-yilda tug'ilgan ekanlar. Ular urushning eng dahshatli davri, ya'ni 1943-yilda Smolensk shahrida bo'lgan urushda qatnashib, dushman-ga qaqshatqich zarba bergan. Mana shunday urushlarda jarohat olgan bo'lsalar-da, yana frontga qaytganlar. Nihoyat, 1945-yilda g'alaba e'lon qilingach, qishloqqa yorug' yuz bilan qaytganlar. Yangiboy bobomning bu jasoratlari

javobsiz qolmagan, albatta. Ular ko'plab orden-u medallar bilan taqdirlanganlar. Yangiboy otaning 8 farzandi va 100 dan ortiq nabiralari bo'lgan. 1993-yilda ular vafot etganlar. Lekin ko'rsatgan jasoratlari tillardan tillarga o'tib, bir umr yodimizda qoladi.

Buvam esa har gal otalarini yodga olganlarida, ko'zlari yoshlanadi. Beixtiyor o'quvchilik onlarini xotirlaydilar. Ular maktabda eng a'lochi o'quvchi bo'lganlarini bot-bot yodga oladilar. Buvam har safar duoga qo'l ochganlarida, mana shunday go'zal va osoyishta yurtda yashayotganimizga shukronalar keltiradilar. Biz esa ota-bobolarimizning ulug' niyatlarini doimo ijobat bo'lishini istaymiz.

**Vatan deya, yurtim deya ko'krak kerib,
Jang qilganda dushman bilan bir zamonlar.
Bugun esa qarshingizda ta'zim aylab,
Nomingizni ulug'laymiz, qahramonlar!**

Odina A'ZAMQULOVA,
Sirdaryo viloyati, Boyovut tumanidagi
19-umumta'lim maktabining 7-sinf o'quvchisi

Har yili 9-may – Xotira va Qadrlash kuni yaqinlashganda, ko'z o'ngimda bolalikning shirin xotiralari jonlanadi. Yuqori sinfda o'qiyotgan kezlirim g'alabaga bag'ishlab o'tkaziladigan tadbirda boshlovchilik qilish menga topshirildi.

TINCHLIK ENG QADRLI NE'MAT

Tadbirlarimizga urush maydonlarida jasorat ko'rsatgan bobolarimizni taklif etish odat tusiga kirgandi. Bu galgi tadbirimizga ham Sa'dullo bobo, Qodir bobo va Nabi bobolarning tashrifi o'zgacha ruh bag'ishlagandi. Ularning ko'shida shodalashib turgan orden va medallar bizda hayrat uyg'otgan bo'lsa, so'zlagan xotiralar-u pand-nasihatlar ularga bo'lgan hurmatimizni yanada oshirgandi. Urush xotiralari haqida so'zlagan Sa'dullo boboning so'zlarini hech kim kiprik oqmay tinglagani hali ham ko'z o'ngimda: «Ha, bolajonlarim, men urush dahshatini yaxshi bilaman. Dnepr yoqasida bo'lgan qirg'inda ne-ne safdoshlarimdan ajraganman...». Urushning dahshatini faqat ularning hikoyalaridagina emas, majruh qo'llarida, alamlil ko'zlarida ham o'qish mumkin edi. So'zga chiqqan har bir bobojonlar: «Tinchlik – eng qadrlil ne'mat. Uning qadriga yeting, bolalarim!» deya so'zini tugatardilar.

Sa'dullo boboning so'zlari keyinchalik ham anchagacha yodimda qoldi. Yillar o'tib, tinchlik so'zi qanday ma'no kasb etishini chuqurroq angladim. Bugun musaffo, ko'm-ko'k osmonimizga qarab tinchlik lug'atdagi oddiygina so'z emas, minglar joni tikilgan armon, biz uchun esa bebaho ne'mat ekanligini o'ylab, shukurlar qilaman.

Dilbar QOBILOVA,
Samarqand viloyati, Narpay tumanidagi
22-umumta'lim maktabining ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi

19 YOSHLI JANGCHI

Tinchlikning qadriga yetish, o'tganlarni xotirlash, safimizda yurganlarni esa e'zozlash har birimizning qon-qonimizda bor. Chunki xalqimiz tinchliksevar xalq. Zero, qadimdan donishmand xalqimiz «Tinchlik, xotirjamlik bo'lsin», deya duoga qo'l ochadi. Chunki biz tinchlik-totuvlik tarafdorimiz. Osyoishtalilik bo'lgan yurtda esa taraqqiyot, farovonlik bo'ladi.

Tumanimizdagi Ikkinchi jahon urushi qatnashchisi Barnoxo'ja Hotamovni ko'pchilik yaxshi xotiralar bilan yodga oladi. U Narpay tumanidagi Qarasiroq (hozirgi Ittifoq) qishlog'ida 1925-yil 10-avgustda tug'ilgan. 19 yoshida Vatan himoyasi uchun jangga o'tlangan. Urushda 51-gvardiya polkida qo'l pulemyoti mergani bo'lib, nemis-fashistlarga qarshi jang qiladi. Stalingradni ozod qilishda qahramonlik ko'rsatadi.

Urushdan o'ng oyog'idan yaralanib qaytgan navqiron yigit halol mehnat bilan kun ko'radi, oila quradi, 7 farzandni voyaga yetkazadi. Farzandlariga tinchlikning qadriga yetishni o'rgatadi, urushning oqibatlarini o'z hikoyalarida so'zlab beradi. U urushdan so'ng eshik, deraza romlari yasab, «Usta bobo» nomini oldi. Janglardagi qahramonliklari uchun olgan orden va medallarini ko'rgan nevara-yu chevaralar ham bobolari bilan faxrlanib yurishadi. Bugun bobojonimiz oramizda bo'lmasalar-da, ularning o'g'itlarini yuraklariga jo qilgan farzandlar-u nabiralari Vatan farovonligi, tinchligi uchun xizmatga shay bo'lgan insonlar bo'lib voyaga yetishmoqda. Bobojonimizning xotirasi avlodlari qalbida mangu yashaydi.

Gulbahor BARNOXO'JAYEVA,
Samarqand viloyati, Narpay tumani Xalq ta'limi bo'limi metodisti

VATANIMGA XIZMAT QILAMAN

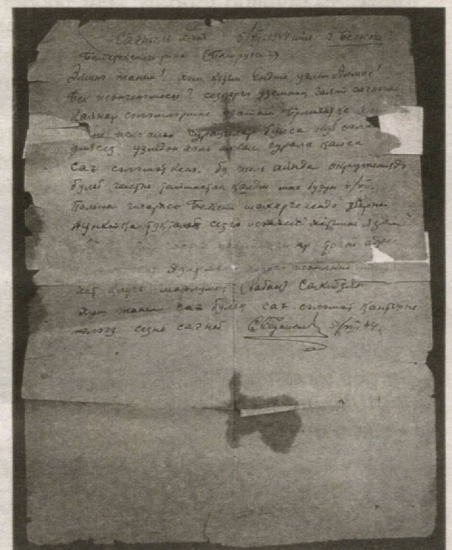
Bizning oilamizda ham 9-may – Xotira va Qadrlash kuni katta tantana bilan nishonlandi. Tinch va farovon hayotimizga sababchi bo'lgan, bobom Rahmon Olloquliyev 1919-yil 18-dekabrda Yangiariq tumani Qo'riqtom qishlog'ida tug'ilgan ekan. Ikkinchi jahon urushi boshlanishi bilan bobom ham frontga o'tlanibdi. U kishi Ukraina, Moskva, Belarus va Volgograd kabi shaharlarni ozod qilishda mardona jang qilibdi. 1945-yili g'alaba bilan qaytib, uzoq yillar ish boshqaruvchi, rais bo'lib ishlagan ekanlar. Qishloqdoshlari orasida hurmat-e'tiborga ega bo'lgan bobomning 3 o'g'il va 3 qizi bor. Nevaralar, chevaralari ko'p. Uyimizga mehmonlar kelsa xuddi to'ydek yayraymiz. Bobom 2010-yilda vafot etganlar. Biz bobomni hurmat va ehtirom bilan yod etamiz. Yurtimiz obodligi uchun qilgan xizmatlaridan o'nak olamiz. Shuning uchun nabira-yu chevaralar a'lo baholarga o'qib, Vatanimizga xizmat qilishni maqsad qilganmiz.

Ozodbek HOJIBOYEV,
Xorazm viloyati, Yangiariq tumanidagi 19-umumta'lim maktabining 3-«A» sinf o'quvchisi

1944-yilda yozilgan XAT

Kuni kecha oilaviy fotosuratlarini tomosha qilganimda, albomdan 1944-yilda yozilgan xat chiqib qoldi. Daraxtning sarg'ayib qolgan bargidek, 1944-yil 5-aprel sanasi

bilan yozilgan varaqchada bunday satrlar bor: «Sog'inch xati! Amina, jonim, ham qizim Inji, o'g'lim Almos! Sog'misizlar? Sizlarga o'z zimning g'oyat sog'inchimni... (bu joyda vaqt o'z ishini qilgan va yozuv ko'rinmay qolgan) uzataman. O'zimdian ham ahvol so'rasangiz sog'-salomat. Bu iyul oyinda okrujeniyada bo'lib, chastni ... qoldim. Bugun 4/VIII Polsha chegarasi shahar... sborniy punktda to'xtab sizga ... yozdim ... sog' bo'ling, sog'-salomat qaytishni ... Sizni sog'inib (imzo) 5/VIII 44-y.»

Bobom Nurmatov Oymamatov va momom Badaxshonova Inji 80 yoshda. Biz baxtli oilamiz. Oilada 3 nafar farzandmiz. Opam Asalbonu va akam Abdurahmon mening suyanchim. Mahallamizda dadam Tohir Oymamatovni va ayam Zamira Zohirovani hurmat qilishadi. Afsuski, o'tgan yili dadam 44 yoshida vafot etdilar. Bu biz uchun eng og'ir yo'qotish...

Tarixiy xatni o'qishda momom yordam berdi.

Chunki u kishining ko'magisiz buni eplay olmasdim. Negaki, xat tatar tilida yozilgan. Shu paytda momom esladilar... U kishi 4 yoshlarida bo'lganida, otalari Sohibjon Badaxshonov Ikkinchi jahon urushida ishtirok etgan. 1943-yilda Qashqadaryo viloyati, Kasbi qishlog'idian frontga chaqirilgan va 1944-yilda urushda halok bo'lgan va Polshada dafn etilgan. Momomni esa o'gay onalari Amina momo katta qilgan.

Ikkita xat va bir nechta surat momom uchun qadrlil va otasidan esdalik bo'lib qolgan.

...Ammamning kasbi jurnalist. Ammam ham bir voqeani gapirib berdi. Bir necha yil avval viloyatimizning G'uzor tumanida urush yillarida dafn etilgan mingga yaqin Polsha aholisi haqida ammam maqola yozgan ekan va shunda bobolari Sohibjon Badaxshonov ham o'zga yurtda vafot etganlari, Polshada dafn etilganlari haqida maqolaga kiritgan.

Bu yil Ikkinchi jahon urushida fashizm ustidan qozonilgan g'alabani 75 yilligi. Xotira eskirmaydi, tarixni unutib bo'lmaydi. Tarixni o'rganish va unutmaslik biz yoshlarining burchidir.

Asilabegim NURMATOVA,
Qashqadaryo viloyati, Qarshi tumanidagi
12-umumta'lim maktabining
8-sinf o'quvchisi

O'QUVCHILAR IJODIDAN

MEN HAM JASUR BO'LAMAN!

Bobojonim Yalla Ravshanov 1924-yil 1-yanvarda Navoiy viloyati, Karmana tumanida tavallud topgan. Ular Ikkinchi jahon urushida qatnashib, fidoyilik ko'rsatgan. Men qahramon bobokalonlarimizdek kelajakda mard, jasur bo'lib yetishaman.

Shahrizod HUSAINOV,
Navoiy shahridagi 2-umumta'lim maktabining 3-«A» sinf o'quvchisi

Azizbek HASANOV,
poytaxtimizning Sergeli tumanidagi 6-DIUMning 1-«A» sinf o'quvchisi

Durdonaxon TO'LQINOVA,
Toshkent viloyati, Bekobod shahar 20-BMSM o'quvchisi

Shahzoda RAHIMOVA,
Qarshi shahar, 15-umumta'lim maktabining 5-«G» sinf o'quvchisi

Parizod NASIRDINOVA,
Navoiy viloyati, Uchquduq tumanidagi 20-umumta'lim maktabining 8-sinf o'quvchisi

Har safar onam qishloqqa borgalarida, ularga hamroh bo'laman. Chunki qishloqda Donoxon buvijonim aytib beradigan hikoya, ertaklar va o'z hayotlaridan so'zlab beradigan voqealar menda katta taassurot uyg'otadi.

DONOXON BUVIJONIM

Bir kuni buvijonim onasi va otasi haqida so'zlab berdi va men buvijonimning onasi juda faol ayol bo'lganligi hamda Ikkinchi jahon urushining qahramonlaridan biri ekanligini bilib oldim. Otasi esa urushga ketib qaytmagan, bugungi tinch va osoyishta kunlar uchun jonini fido qilganlardan biri ekanligi haqida so'zlab berdi.

Buvijonim shunday gullab-yashnagan, ozod va obod, tinch va osoyishta kunlarga yetkazgani uchun shukur qiladi. Biz yoshlarga barcha sharoitlarni yaratib berayotgan Yurtboshimizni duo qiladi. Menga esa ustozlarim darslariga va so'zlariga diqqat bilan quloq solib, faqat a'lo baholarga o'qishimni tayinladi. Har safar onam bilan qishloqqa borganimda, buvijonimni qilgan duolari, hozirgi tinchlik zamonamizga shukronalar qilishi menga juda yoqadi.

**Bobojonim urush maydonida,
Janglar qilib toblangan.
Buvijonim mehnat frontida,
El koriga chog'langan.**

**O'z sha'nidan yurt sha'nini,
Ustun qo'yib jang qilgan.
El-u yurtdan olqish olib,
Fashist holin tang qilgan.**

**Javohir MULLAYEV,
Farg'ona viloyati, Bag'dod tumanidagi
49-umumta'lim maktabining
7-sinf o'quvchisi**

URUSH HECH KIMGA YAXSHILIK KELTIRMAYDI

**Mening bobom Isaxo'ja Sottixonov 1924-yil Kosonsoy shahrida tug'ilgan,
Ikkinchi jahon urushi qatnashchisi.**

Bobomdan urush xotiralari gapirib berishlarini so'radim. Bobom chur o'yga tolib, so'ngra quyidagilarni gapirib berdilar: «1944-yilning iyul oyida urushga jo'natildim. Bizni Rossiyaning Penza viloyatiga olib kelishdi. Nima sababdandir bizning qo'shinni urushga jo'natishmadi va zaxira qo'shin sifatida urush tugaguncha ushlab turishdi. Urush tugagach, bizni Irkutsk shahriga jo'natishdi. Bir oydan so'ng, Mongoliyaga olib ketishdi va u yerdan Xitoyga, yaponlarga qarshi urushga bordik. Urushda yaponlar mag'lub bo'ldi va bizni yana Mongoliyaga olib kelishdi. Uch oydan so'ng, harbiy xizmatni davom ettirishimiz uchun bir yil Irkutsk shahrida va olti oy Novosibirsk shahrida «Karaulniy» rotasida bo'ldik.

1947-yilning 7-aprelida harbiy xizmatni tamomlab, o'z yurtimga qaytib keldim.

1947–1963-yillar mobaynida qishloq xo'jaligi sohasida ishladim. 1963–1983-yillarda qishlog'imizda novvoylik bilan shug'ullanib, 1983-yil nafaqaga chiqdim. Mana, hozir tinchlik va osudalik hukm surgan yurtda davlatimizning ardog'ida hamda xalqimizning hurmatida siz yoshlarni duo qilib yashayapman»...

Bobom har gal urush haqida gapirar ekanlar, u hech kimga yaxshilik keltirmasligini, uning oqibatlarini butun insoniyat boshiga musibat yog'dirganini ta'kidlaydilar.

Men shunday insonning nabirasi ekanligimdan faxrlanaman.

**Hafizullo ISAXONOV,
Namangan viloyati, Kosonsoy tumanidagi
33-umumta'lim maktabining 6-«B» sinf
o'quvchisi**

QISHLOG'IMIZDA NISHONLANGAN G'ALABA KUNI

**Aziz tengdoshlar, men sizlarga urush faxriysi bo'lgan bobom haqida buvimdan
eshitganlarimni so'zlab bermoqchiman.**

nabira bo'lishga so'z beraman.

Bobom Qo'chqor Ro'ziboyev 1942-yildan to 1944-yilgacha Jangohlarda bir necha shahar va qishloqlarni nemis bosqinchilaridan ozod qilishda mardonavor jang qilgan. Bobom juda jasur, qo'rqmas bo'lgan ekanlar. 1944-yilning sentyabr oyidagi qattiq janglarning birida og'ir yaralanib, uch oy davomida davolanib, so'ngra qishlog'imizga qaytibdi. G'alabani qishlog'imizda qarshi olibdilar. U kishi urushdan so'ng yana o'qituvchilik faoliyatini davom ettiribdi. Bobomning har bir jangda qo'lga kiritgan g'alabasi uchun olgan medallari shodashoda. Men boboga munosib

**Shahruxon FARHODOVA,
Xorazm viloyati, Yangiariq tumanidagi 19-umumta'lim maktabining 2-«A» sinf o'quvchisi**

DIQQAT: «XOTIRA — AZIZ, QADR — MUQADDAS» nomli xotiralar tanlovi g'oliblari aniqlandi!

Aziz o'quvchilar, xabaringiz bor, yurtimizda koronavirus pandemiyasi munosabati bilan karantin holati joriy qilingan ayni kunlarda maktab o'quvchilarining bo'sh vaqtini mazmunli, foydali o'tkazish maqsadida Ikkinchi jahon urushida fashizm ustidan qozonilgan g'alabaning 75 yilligiga bag'ishlab «Xotira – aziz, qadr – muqaddas» nomli xotiralar tanlovi e'lon qilingan edi.

Onlayn tarzda o'tkazilgan mazkur tanlovga ko'plab maktublar keldi. Ularning aksariyati Ikkinchi jahon urushidagi olamshumul g'alabaga munosib hissa qo'shgan, lekin hozir oramizda bo'lmagan urush qatnashchilari haqidagi yodnomalardan iborat bo'ldi. Tanlov shartiga ko'ra esa o'quvchilar bugungi kunda hayot bo'lgan urushda ishtirok etgan bobolari bilan jonli suhbat qurishlari, ular bilan birga suratga tushishlari lozim edi. Shunday bo'lsa-da, biz bu yodnomalarni gazeta sahifalarida yoritdik, shu tariqa bugungi tinch, osuda, farovon hayotimiz uchun kurashgan

bobolarimiz nomini yod etdik, ularga hurmat bajo keltirdik. Aslida, ajdodlari nomini yod etgan, ularning hayoti, suronli yillardagi mardligi, jasorati haqida yodnomalar yozib, tahririyatga yo'llagan o'quvchilarimizning barchasi G'OLIB!

Lekin tanlov o'z nomi bilan tanlov! G'oliblarni aniqlashda tanlov shartlarining to'g'ri bajarilishiga e'tibor qaratiladi. Ana shu jihatlarni inobatga olgan holda mazkur tanlov g'oliblari aniqlandi.

G'oliblarni qutlaymiz!

TANLOV G'OLIBLARI BILAN TANISHING:

1-o'rin – Nargiza Matqurbonova, Xorazm viloyati, Xiva shahridagi Ogahiy nomidagi ijod maktabining 7-sinf o'quvchisi;

2-o'rin – Nasiba Rustamova, Toshkent viloyati, Piskent tumanidagi 7-umumta'lim maktabining 6-sinf o'quvchisi;

3-o'rin – Muxlisa Sirojiddinova, Farg'ona viloyati, Beshariq tumanidagi 3-DIUMning 5-sinf o'quvchisi;

4-o'rin – Hafizullo Isoxonov, Namangan viloyati, Kosonsoy tumanidagi 33-umumta'lim maktabining 6-sinf o'quvchisi.

TA'TIL

TAASSUROTLARI

Farangiz
ABDUVOHIDOVA,
Toshkent shahar,
Shayxontohur
tumanidagi
157-umumta'lim
maktabining 5-«A»
sinf o'quvchisi

Muhammadyusuf
ABDURAHIMOV,
Toshkent shahar,
Shayxontohur
tumanidagi
157-umumta'lim
maktabining 1-«B»
sinf o'quvchisi

Izzatullo
MA'RUFJONOV,
Andijon viloyati,
Oltinko'l
tumanidagi
16-umumta'lim
maktabining 7-«A»
sinf o'quvchisi

Charos
NAZAROVA,
poytaxtimizning
Yashnobod
tumanidagi
206-umumta'lim
maktabining 4-«A»
sinf o'quvchisi

BOBOM BIZGA

Karantin davrida uyda o'tirsak-da, aslo zerikmaypmiz. Chunki bobom bizga turli mavzularda dars otyaptilar.

Ona Vatan, odob-axloqdan tortib to bog'larda pishayotgan mevalar-u ularning foydali xususiyatlarigacha o'rganmoqdamiz. Singlim Maftuna 1-, men esa 3-sinfda o'qiyman. Televideniye orqali berib borilayotgan barcha darslarni o'z vaqtida o'zlashtirib borish barobarida bobomning saboqlarini ham jon qulog'imiz bilan tinglaypmiz. Har bir saboq bizni chuqur bilim olishga undayapti. Ammo maktabimizni, ustozlarimizni juda sog'indik. Tezroq bu kasallik chekinsa-yu, maktabimiz tomon oshiqib borsam, deyman. Ammo izlagan imkon topadi, deganlaridek, hayot darslarini ham o'rganishimiz kerak. Bobomning saboqlaridan so'ng, bog'dagi gullarni parvarishlashga oshiqamiz.

Nilufar MIRZAYEVA,
Surxondaryo viloyati, Sariosiyo tumanidagi
29-umumta'lim maktabining 3-sinf o'quvchisi

DARS O'TDI

UYDA QOLING!

Vatan, yurakdagi javohir, Vatanga bo'lgan muhabbat ona suti, ona bag'ri, ona allasi bilan bola yuragiga jo bo'ladi. Vatan tushunchasi shunday beg'uborki, u yaxshi va yomon kunlarni, tashvish va quvonchlarni, buyuk va sodda odamlarni, ajib koshona va vayronalarni, xullas, hamma-hammasini yelkasiga ko'tarib, doim navqiron va ko'hna tarixni yarataveradi.

Bugungi davr qahramonlari

Ona Vatanimiz ming yillik tarixida ne-ne balolarni ko'rmadi. Ana o'shanday kunlarda ham xalqimiz birdam bo'lib xavf-xatarni ortda qoldirib, birga kurashganlar. Bugungi kunga kelib, butun dunyoga xavf solayotgan bu sinovli kunni bizning xalqimiz qo'rqmay yengib o'tadi. Muhtaram Prezidentimiz bizga bosh-qosh bo'lib, yurtning boshini silab choralar ko'rayaptilarmi, albatta, birinchi o'rinlarda biz pedagoglar ham o'z vazifalarimizni to'liq ado etishimiz darkor. Biz o'qituvchilar yosh avlodga ta'lim berar ekanmiz, o'quvchilarimizni yanada yurtga fidokor inson bo'lishlariga madad bo'lmoqdamiz. Albatta, buni hammasi Xalq ta'lim vazirining zamonaviy dunyoqarashi, xalq ta'limi xodimlarining shijoati bilan amalga oshmoqda. Farzandlarimizni ertasini, kelajagini o'ylab, shunday og'ir kunlarning ilk kunidanoq maorif jonkuyarlari hech ukkilanmay yurt bolalarini teledarslar, onlayn darslar bilan qamrab oldi. Farzandlarini shunday paytda ham bilim olishlarida va bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazishlarida yordam berayotgan barcha o'qituvchilardan mamnun bo'layotgan ota-onalarning tashakkurlarini ijtimoiy

tarmoqlarda o'qib turibmiz. Bunday dil izhorlari, albatta, o'qituvchilarga qanot

bo'lib, ularni yanada shijoat bilan ishlashga undaydi.

Men 162-umumta'lim maktabi rahbari sifatida shuni bildimki, jamoam bir-birlarini qo'llab-quvvatlab, bir-birlarini tushinib, yanada fidoyilik bilan o'quvchilarimizga bilim berishda o'z hissalarini qo'shib kelmoqdalar. Bu sinovli kunlarda yana ham jipslashib mehnat qilayotgan

o'qituvchilarim meni quvontirmoqda. Jamoamizning ishga bo'lgan munosabati har bir ishimizda ko'rinish turibdi.

Bugungi kunda koronavirus pandemiyasi bilan kurashayotgan tibbiyot xodimlari, karantin talablariga qat'iy rioya qilishini kun-u tun nazorat qilayotgan IIB, «Milliy gvardiya» xodimlarini qahramon deb olqishlamoqdamiz. Men esa mana shu qatorga bugun ijtimoiy tarmoqlarda kun-u tun kelajak avlodga ta'lim berayotgan maktab o'qituvchisini ham kiritishni taklif etaman. Bu kasb egalari ham bugungi davr qahramoni. Har qanday vaziyatda ham o'qituvchi saboq berish uchun harakat qiladi, bor mehrini o'quvchilari uchun ayamaydi. Hatto o'z farzandlarini yodidan chiqarib qo'yadi. Zero,

Haq yo'linda kim senga bir harf o'qitish ranj ila,

Aylamak bo'lmas oson, haqqin ado yuz ganj ila.

Shunday ekan, ustozlarimizni ham olqishlashdan charchamaylik.

Elzana YULDASHEVA,
Toshkent shahar, Chilonzor tumanidagi 162-umumta'lim maktabi rahbari

CHEKKA QISHLOQDAGI SABOQ

Dunyo xaritasini o'rgimchak to'ri kabi qurshab borayotgan

koronavirus pandemiyasi O'zbekistonga ham yetib kelganidan buyon jamiki o'quv muassasalari – bog'cha, maktab, kollej, akademik litsey va oliyog'ohlar onlayn dars sistemasida faoliyat yuritmoqda.

Bunda ommaviy axborot vositalari (televizioniye, radio, mobil aloqalar, gazeta va jurnallar) ning o'rnini beqiyos.

Xo'sh, bu yangicha uslub qay darajada o'zini oqlamoqda? Darslarning yoshidan qat'iy nazar, o'quvchilar tafakkuriga ta'siri salbiymi yoki ijobiy? Shu kabi savollarga yechim topish maqsadida Qashqadaryo viloyati, Koson tumanidagi 73-umumta'lim maktabi o'qituvchi va o'quvchilari bilan suhbat o'tkazib, mazkur maktabning 7-«A» sinf bolalari bilan birgalikda ularning onlayn dars jarayonida ishtirok etdim. Sinf rahbari Laylo Xolmaxmatova telegram ijtimoiy tarmog'i orqali alohida guruh ochgan. Unda barcha fan muallimlari, sinf rahbari va o'quvchilari jam bo'lishgan. Kerakli mavzular, savol-javoblar kelishilgan vaqtda muhokama qilinadi. Muallimlar o'zlari tayyorlagan audio-ma'ruza va uyga vazifalarni mazkur guruhga yuborib, ma'lum vaqtdan so'ng ularidan topshiriqlarni qabul

qilib olishadi. Ayrim o'quvchilarning ota-onasi ishdan kech qaytganligi va boshqa sabablarga ko'ra vaqtda topshirilmagan uyga vazifalar bilan alohida shug'ullaniladi. O'quvchilar uchun ham bu yangi olamdek tuyulayotganiga shak-shubha yo'q.

Ammo chekka hudud bo'lganligi uchun ayrim xonadonlarda internet bilan sodir bo'layotgan noqulayliklar tufayli tengdoshlaridan ortda qolib ketayotgan o'quvchilar ham bor. Sinf rahbari Laylo opa ular haqida shunday deydi:

– Bizning sinfda 33 nafar o'quvchi bor. Barchasi bir-biridan a'lo, bilimli, ilmga chanqoq bolalar. Telegram tarmog'iga ulanish imkoniyati bo'lmagan o'quvchilarimga qo'ng'iroq qilib, ma'ruzalarni o'qib, topshiriqlarni tushuntirib, uyga vazifalarni ovozi qabul qilib olmoqdaman. Bolalarga

dars berish hayotimning bir qismiga aylanib ulgurgan. Men ularni juda yaxshi ko'raman.

Mana shunday sharafli va oliy kasb egalari har qancha ta'zim aylasang ham oz. Ammo shunday bo'lsa-da, onlayn dars sistemasini uchun bizda yetarlicha shart-sharoitlar mavjud emasligi ba'zan yaqqol sezilib qolyapti.

Albatta, yorug' va shinam sinf xonada, o'sha – biz uchun qadrlil bo'lgan partada, ustozlarning mehrlil nigohlari qarshisida dars qilganga nima yetsin?! Biz katta kuchmiz. Albatta, bir yoqadan bosh chiqarib, birdamlikda bu sinovlarni ham yengib o'tamiz.

Husan TURSUNOV,
O'zbekiston Jurnalistika va
Ommaviy kommunikatsiya
universiteti talabasi

Maktabga ilk qadam qo'ygan bolajonlarning nafaqat o'qish va yozuv savodxonligini oshirish, balki maktab ta'limiga ko'nikishiga erishishi uchun dars mashg'ulotlarini yangi innovatsion pedtexnologiyalar asosida tashkillashtirishga, har bir o'quvchiga individual yondashishga harakat qilayotgan o'qituvchiga koronavirus pandemiyasi xavf solayotgan ayni karantin davrida ertamiz egalari bo'lmish jajji kichkintoylarimizning ta'limdan uzoqlashib qolmaslik masalasi zimmamizga ulkan mas'uliyat yuklaydi.

Karantin davri yoxud sinov kunlarida toblangan fidoyilar

Joriy o'quv yilining 4-chorak uchun mo'ljallangan o'quv mashg'ulotlari televideniye orqali onlayn tarzda olib borilishi biz ustozlar uchun ayni muddao bo'ldi. Har kuni 100 ga yaqin videodarslarning 3 tilda o'quvchilar e'tiboriga havola etilishi zamirida yuzlab malakali pedagoglarimizning zahmatli izlanishlari yotadi. Masofaviy ta'lim jarayoni o'qituvchidan oddiy dars jarayoniga qaraganda uch barobar ko'proq mehnat talab qilishi aniq. Millionlab tomoshabin qarshisida 15–20 daqiqalik dars o'tishning mas'uliyati haqida-ku, gapirmasa ham bo'ladi. Buni televideniye onlayn dars mashg'ulotlarida ishtirok etishga musharraf bo'lganimda, yana bir bor his etdim.

Dastlab, Shayxontohur tuman XTB

Boshlang'ich ta'lim metod birlashma rahbari Dono Yo'ldosheva televideniye onlayn dars o'tishga tavsiya qilganlarida, qattiq hayajonlangandim. Chunki maktabda ochiq darsni tashkillashtirish, mashg'ulotni o'tishda yanada mas'uliyat bilan yondashishga undardi. Millionlab ota-onalar, o'quvchilar qarshisida o'z bilim va mahoratimni namoyish etishim katta imtihon edi...

O'quvchilarning bunday yangi ta'lim jarayoniga moslashishi, uyga vazifalarni o'z vaqtida bajarishi, tengdoshlaridan ortda qolib ketmasligi, har bir darsni o'zlashtira olishi endilikda ota-onalarning qay darajada mas'uliyatli ekanligiga bog'liq. Onlayn dars o'tarkanman, tasvirga olish jarayoni men uchun juda

qiziqarli kechdi. Har bir darslar surdo pedagoglari tomonidan tarjima qilinishi esa hayratimni oshirdi.

Xalq ta'limi vaziri Sherzod Shermatov va birga faoliyat ko'rsatayotgan fidoyi ustozlarga o'z minnatdorligimni bildiraman. Boshimizdan o'tayotgan sinovli davr bizni o'z ustimizda, tinimsiz izlanishga, har bir darsning betakror tashkillashtirilishiga erishishga undaydi. Zero, ta'lim samaradorligiga erishishda barchamiz birdek mas'ulmiz!

Muhayyo KAMALOVA,
poytaxtimizning Shayxontohur
tumanidagi 136- umumta'lim
maktabining boshlang'ich sinf
o'qituvchisi

O'QUVCHILARIMIZ UYDA NIMA BILAN BAND?

Ular bilan onlayn bog'lanib, so'rovnomalar o'tkazdim

Qadrli «Tong yulduzi» gazetasining tinib-tinchimas muxbirlari!

Yurtimizda koronavirus pandemiyasi tarqalganligi va karantin tufayli barcha ta'lim muassasalari o'quvchilariga 16-martdan vaqtincha ta'til e'lon qilindi. Barcha darslar onlayn tarzda tashkil etilishi yo'lga qo'yildi. Shu bilan bir qatorda, men ham o'quvchilarim bilan onlayn darslarni yo'lga qo'yishdan tashqari, ularning bo'sh vaqtlari qanday tashkil qilingani, uyda nimalar bilan band ekanligiga qiziqdim va ular bilan onlayn bog'lanib, so'rovnomalar o'tkazdim. Quyida ularning uyda nimalar bilan band ekaniga amin bo'lasiz.

Madina BAXSHILLOYEVA,

Buxoro viloyati, Romitan tumanidagi 23-ixtisoslashtirilgan davlat umumta'lim maktabi «Yangi asr avlodi» to'garagi rahbari

SOG'LOM BO'LAMIZ!

Uyda sevimli mashg'ulotim – rasm chizish bilan shug'ullanyapman. Yaqinda xalqaro onlayn tanlovida ham chizgan suratlarimni yubordim. Tabiat qo'nyida sevimli ishing bilan shug'ullanish mazza-da! Ayniqsa, ona tabiatdan ko'p narsani o'rganishing mumkin. U inson ruhiyatini ham davolovchi mo'jizadir. Aynan shunday sinovli kunlarda biz tabiat qo'nyida – hovlimizda sayr qilishimiz, jismoniy va aqliy mehnat bilan shug'ullansak, immunitetimiz oshib, yanada sog'lom bo'lamiz, deb o'ylayman.

ustozlarimiz ta'tilda ham biz bilan onlayn mu-loqot qilishdan charchamaydilar. Men yaqinda 4–11-sinflar uchun o'tkazilgan aniq va tabiiy fanlar kesimida o'tkazilgan onlayn olimpiadada matematika fanidan ishtirok etib, sertifikatni qo'lga kiritdim. Bu olimpiadada men qatori ko'plab tengdoshlarim ham ishtirok etib, maktabimiz reytingini ko'tarishda hissa qo'shdilar. Men shuni tushundimki, inson qachon, qay muhitda bo'lishidan qat'iy nazar, porloq ke-lajagi uchun imkoniyat yaratishi zarur ekan.

Shahrizoda IBODOVA,
6-«A» sinf o'quvchisi

G'OLIB BO'LSAM, DEYMAN!

To'garak rahbarim va sevimli ustozim «Uyda nima bilan bandsiz?» e'lonini telegram orqali jo'natganlarida, juda ham sevindim. Chunki uyda dars topshiriqlarini bajarishdan tashqari, ayni kunlarda men sevimli gazeta «Tong yulduzi»-da e'lon qilingan «Mening yangi qahramonim» nomli onlayn insholar tanlovida qatnashish uchun badiiy asar o'qiyotgan edim-da. Tanlovlar va musobaqalar mening jon-u dilim. Ayniqsa, ommaviy axborot vositalarida o'quvchilar uchun e'lon qilinadigan tanlovlarda birinchilardan bo'lib ishtirok etishni va albatta, g'olib bo'lishni ko'zlayman. 2019-yil yakunida «Ma'rifat» gazetasi tomonidan tashkil qilingan «Ma'rifat kitobxon» tanlovida ham 3-o'rinni egallagan edim. «Tong yulduzi» gazetasini o'qib turib, bu safar ham g'olib bo'lishni o'z oldimga maqsad qo'ydim.

Umida SOBIROVA,
6-«A» sinf o'quvchisi

KITOB – DOIM MASLAKDOSH

Ayni kunlarda men ham uyda ustozlarimning barcha topshiriqlarini bajaribgina qolmay, badiiy kitoblar o'qishga va ularni uqishga harakat qilyapman. Hatto sho'x

va to'polonchi ukamga ham o'zim o'qigan qiziqarli qahramonlar to'g'risida so'zlab beryapman. Men va ukajonim kelgusida ota-onamga eng yaxshi farzand bo'lishni istayman. Shu sababli, kitobni qo'limdan qo'ymayman. Insonning hayot yo'lida kitob – doimo maslakdosh, hamroh va eng yaxshi do'st ekan!

Sevinchbonu BOTIROVA,
6-«A» sinf o'quvchisi

SOG'INCH...

Gullarni o'stirish va parvarishlash jon-u dilim. Men uyda darslarimni bajarish bilan bir qatorda, gullar ustida tajribalar o'tkazyapman. Ularni parvarish qilyapman. Bu ishni qilish jarayonida botanika fanidan ham bilimlarim ancha mustahkamlandi. Fan o'qituvchim bilan onlayn savol-javoblar qilib, turli testlarni yechdim. Natija yomon emas. Maktabni, jonajon o'rtog'larim va mehribon ustozlarimni juda sog'indim. Darslar boshlansa, «Endi faqat a'loga o'qiyman», deb o'z-o'zimga so'z berdirm.

Shahnoza MUHIDDINOVA,
6-«A» sinf o'quvchisi

SHE'R YOZSAM, XURSAND BO'LAMAN!

Uyda darslarni tayyorlashdan tashqari she'r yozish bilan shug'ullanyapman. Ayniqsa, aprel oyida manzara biram chiroyli bo'ladiki, hatto daraxtlarda dovuchchalar yirik bo'lib ko'rinish qoladi. Men yozgan mavzu ham aynan dovuchcha haqida. Siz aziz

tengdoshlarimga kayfiyat ulashsam, xursand bo'lardim.

DOVUCHCHA

Bahorning aprel oyi, Ayni dovuchcha payti. Uzib olay degandim – Yetmay qoldi-da bo'yim.

Shu desangiz amallab, Uzib oldim, to'rt dona. U ham og'izga yetmay – Tushib ketdi ariqqa.

Sarvinoz KOMILOVA,
6-«A» sinf o'quvchisi

BILIM QAYDA BO'LSA – BUYUKLIK BO'LAR!..

Hozir uy ta'tilida bo'lsak-da, vaqtdan unumli foydalanish har bir o'quvchining muqaddas burchidir. Darslarimiz onlayn tashkil etildi. Hatto biz o'quvchilarning yaxshi bilim olishlari uchun televizion darslar dasturi tashkil etilgani juda ajoyib imkoniyat bo'ldi. Mehribon

OILAM – MUSTAHKAM TAYANCHIM!

Ayni shu kunlarda men oilam bilan birgaman. Va shuni tushunib yetdimki, inson oila a'zolariga qanchalik yaqin bo'lsa, ularning mehri, ishonchi bilan ko'p narsaga erisha oladi. Agar u oilada bobo-buvilaringiz bo'lsa, yanada yaxshi. Men ham deyarli har kuni mehribon buvijonimning shirindan shirin nasihatlarini va o'g'itlarini olib, betakror yurtimizni asrash uchun avvalo, o'z sog'ligimizni asrash lozimligini tushunib yetdim.

Shohjahon MIRZOYEVA,
7-«A» sinf o'quvchisi

HAVAS

Oyijonim va buvijonlarim «Qiz bolaning qo'li gul bo'lsin, qirg'ata hunari bor bo'lsin!» deb nasihat qiladilar har

doim. Maktabdagi to'garaklarda to'qishni, bichib-tikishni, turli xil munchoqlar yasashni o'rgangandim. Ta'til kunlarida oyijonimdan singlim bilan ikkimiz milliy hunarmandchiligimiz bo'lgan kashtachilikni o'rganyapmiz. Bugunning yoshlari, ayniqsa, o'zbek qizlari har ishda faol bo'lishi kerak, deb o'ylayman. Fan topshiriqlarimni a'lo darajada bajarib, singlim bilan birga kashta tikishga o'tiramiz. Bejirim «buxorocha» do'ppilarni ham tiksam deyman. Har ishning o'z zahmati bo'lganiday, kashtani ham o'z qonun-qoidalari mavjud ekan. Faqat tikibgina qolmasdan, unga mehr ham berish zarur ekan. Hozir sochiqqa gul solib tikishni boshladim. Oyim chiroyli gul suratini chizdilar. Men uni chiroyli tikib, onajonimga sovg'a qilishni istayman. Chetida esa «Jasmina qizingizdan!» degan sehrlil yozuvni ham tikib qo'ymoqchiman.

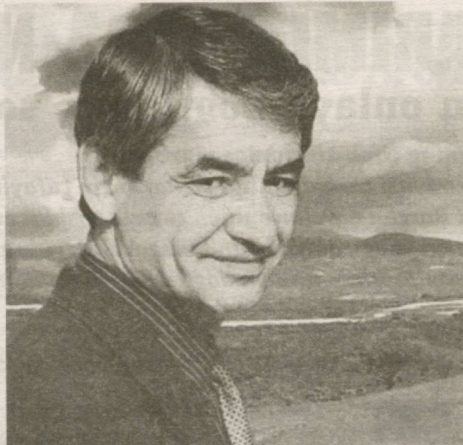
Jasmina RASHIDOVA,
6-«A» sinf o'quvchisi

KIM TEZ TOPADI? Anvar Obidjon hayotiga oid test

1. Anvar Obidjon qachon va qayerda tavallud topgan?
A) 1948-yil Namanganda;
B) 1947-yil Farg'onada;
C) 1948-yil Sirdaryoda;
D) 1951-yil Qashqadaryoda.
2. Uning asarlari nomi berilgan qatorni toping.
A) «Momo yer», «Sinchalak»;
B) «Qaldirg'och», «Oq bulut»;
C) «Ona yer», «Bahromning hikoyalari»;
D) «Bolalik», «Uchar qush».
3. Nechanchi yilda «O'zbekiston xalq shoiri» unvo-niga sazovor bo'ldi?
A) 1998-yil;
B) 1999-yil;
C) 1997-yil;
D) 2000-yil.
4. Anvar Obidjonning «Yosh tomoshabinlar teatri»da sahnalashtirilgan komediyasi nomini toping.
A) «Navro'z va Boychechak»;
B) «To'tiqul»;
C) «Pahlavonning o'g'irlashi»;
D) «Qo'ng'iroqli yolg'onchi».
5. Anvar Obidjonning nechta to'plami chop etilgan?
A) 28 ta;
B) 25 ta;
C) 30 ta;
D) 26 ta.

Manzura UBAYDULLAYEVA tayyorladi

Muhammad YUSUF,
O'zbekiston xalq shoiri

XALQ BO'L, ELIM

Qadim yurtga qaytsin qadim navolarim,
Qumlar bosib qurimasin daryolarim,
Alpomishga alla aytgan momolarim,
Ruhini shod etay desang – xalq bo'l, elim.

Dunyoga boq, qaddi sendek kim bor yana,
Dovrug'i ham dardi sendek kim bor yana.
Xalq bo'lishga haddi sendek kim bor yana,
Moziyni yod etay desang – xalq bo'l, elim.

Sen tebratgan beshigini Sohibqiron,
Sening bolang yulduzlarga qo'ygan narvon.
Bir mayizni qirqqa bo'lgan bir tan-u jon –
Kunlaringga qaytay desang – xalq bo'l, elim.

Daryo bo'lib jo'shgin endi zavqi ulug',
Bayramingda sevinch ko'z yoshingga qulluq.
Yurtim degan jasur Yurtboshingga qulluq,
Unga qanot bo'lay desang – xalq bo'l, elim.

Bo'lar elning bolalari bir-birin der,
Bo'lmas elning bolalari bir-birin yer.
Bir bo'l endi, qadri baland qaddingni ker,
Xalq bo'l, elim, xalq bo'l, elim, xalq bo'l, elim!

KITOB

Hech narsa talab qilmas,
Faqat ilm desang, bas.
O'qi, o'rgan har nafas
Mehri misoli oftob
Eng yaqin do'stdir kitob.

Goho olib otsang ham,
Yana joningga malham.
Umid berar bir olam
Eshitgin qilay xitob
Eng yaqin do'stdir kitob.

BEQIYOS YURT

Kuch-g'ayratda qalbi limmo-lim
Biri shoir, birisi olim.
Yengolmagay yovuz-u zolim,
Bu yurtning mard o'g'onlari bor.

Kuraklari yerga tegmaydi,
Yengilishni aslo bilmaydi.
Dushmanlarga bo'yin egmaydi,
Bu yurtning zo'r posbonlari bor.

Yonib turar qora ko'zlari,
Hikmat erur har bir so'zlari,
Navoiydek donish, alloma –
Yurtning shunday siymolari bor.

Qishloqlari bog'lar-u gulzor,
Yoshmi, qari bari bunyodkor.
Yuragida o't bor, g'ayrat bor,
O'zbek degan chin nomlari bor.

Durdona SHIRINOVA,
Samarqand viloyati, Oqdaryo
tumanidagi 40-umumta'lim
maktabining 11-sinf o'quvchisi

VATAN

Bu Vatan – gulshan aro,
Ko'kka bo'y cho'zgan gulman.
Gar Vatan chaman ersa,
Xushovoz bulbuliman.
Jamolingga yo'qdir qiyos,
Madh etmoq menga sharaf.
Olam ichra betakrorim –
Sen javohir, sen sadaf.

Jannat o'lkam to'rt tovlanib,
Jilolanib turadi.
Ikki chashmi – juft kokili,
Samolarni o'padi.
O'ng qo'lingda oq oltining,
So'l tarafda boshqoq don.
Yuragingda tovlanadi,
Humo – baxt qushi hamon.

Osmonida Oy-u yulduz,
Moviy rangli falagim.
Ko'rkingga hech tegmasin ko'z,
Boqiy turgin tilagim.
O'n sakkiz ming olam aro,
Yagonasan, chamanim.
Baxtim senda porlagaydir,
Jannatmakon Vatanim!

Gulida OTABEKOVA,
Abdulla Qodiriy nomidagi
ijod maktabining 6-sinf
o'quvchisi

Obod yurtda tug'ildim

Obod yurtda tug'ildim,
Shudir mening boyligim.
Dono Yurtboshim bordir,
Boqiy Mustaqilligim.

Hur diyoringa qadam
Qo'ydi Yangi yil – Navro'z.
Qadim qadriyatimiz
O'zin etadi ko'z-ko'z.

O'zbekimiz, bizga azal
Mardlik nasib etgandir.
Obod ila millatning,
Dong'i ko'kka yetgandir.

Ruxshona ALIJONOVA,
Navoiy shahar, 16-AFCHO'IM 4-«V» sinf o'quvchisi

VATAN

Boshpanammi, bosh panohim,
Quyosh, mohim, manimsan.
Ko'nglim kuyib aytar ohim,
Qaytar ohim, manimsan.

Namozshomgul, xongullarim
O'padi o'ngirimni.
Yalpizlaring – singillarim,
Sotmaydi bir sirimni.

To'nsam oftobing isitib,
Tinsam suving jildirar.
Qo'nimi yo'q qushchalarig
Ayvonimda chuldirar.

Shu qushchalar orasinda
Men besh go'dak o'stirdim.
Har birida Vatan otlig'
Ozod yurak o'stirdim.

Bir kun tugab o'lan, aytdim,
Olsam qaro yerga yo'l,
Tug'ilganda boshimdayding,
O'larda ham boshda bo'!

Vatan!
Shunda onaliging
Ogoh chuqur tuygaysan,
Besh bolamning ko'z yoshlarin
O'zing artib qo'ygaysan!

ONAM YODI

Bolaligim. Avji saraton.
Dala. Tog'-u toshlar kuymaqda.
Onam ishga o'tlanadi tong,
Rangi o'ngib ketgan ko'ylakda.

Naq taqimda sochini sochib,
Boyovutning shamoli sang'ir.
Vafo qildi birgina sochi,
Eplay olmay sochini tang'ir.

Borar baland bo'yli, kulcha yuz,
Bo'y-bo'y juvon, sirli siyoqda.
Suyolmadik uni qilcha biz,
Xudo suysin endi u yoqda.

Eshitaman tovushlarini,
Borar jannat malaklariday.
Tuproq to'la kovushlari-yu,
Rangi o'ngan ko'ylaklarida...

Halima XUDOYBERDIYEVA,
O'zbekiston xalq shoiri

**BU DUNYODA
YAGONA**

Bir so'z bilan urar yuragim,
Millat ishqi ufurgan tuproq.
Onam isi kelar bag'ringdan,
Mehribonsan, mehring bir buloq.

Ko'ngillarga ko'milgan sevgim,
Izhoriga so'zim yetmaydi.
Bolalikdan ulg'aygan bog'im,
Xayolimdan bir zum ketmaydi.

So'lim gulzor o'ynatar ko'zim,
Muhabbatdan bog'landi rishta.
Bu dunyoda yagona axir –
Vatan – jannat, Ona – farishta.

Gulsanam BAXRIDDINOVA,
Jizzax viloyati, Hamid
Olimjon va Zulfiya nomidagi
ijod maktabi o'quvchisi

ONA TUPROQ

Bu men tug'ilgan tuproq.

U behishtdir, u bir xushdir,
Sen ko'z ochib ko'rgan tuproq.
Vujudingga nur bag'ishlab,
Jon tomiring bo'lgan tuproq.

Unda onang allasini,
Tinglar olis samolaring.
Dil toring har tolasini,
Chertib o'tar xayollaring.

Yoshligimiz o'tar unda,
Qarshilaymiz qarilikni.
Shu bir siqim qora tuproq,
Haroratin tanidingmi?!

Men tanidim, unda Temur,
Yaratgan o'z qudratini.
Manguberdi janglar kechib,
Tuzgan ulug' davlatini.

MIRTEMIR

U bir qondir, u bir jondir,
Bobolarim yotgan tuproq.
Unda yillar armonlari,
Asrlar surati uyg'oq.

Do'stim, sen tug'ilgan tuproq,
Do'stim, men tug'ilgan tuproq.
Bugun bizning shahdimizga,
Buyuk kelajakka mushtoq!

Barnoxon RAJABOVA,
poytaxtimizning
Yakkasaroy tumanidagi
26-umumta'lim maktabining
11-sinf o'quvchisi

**MARD
O'G'LOMLAR**

Shukur, yashayapmiz tinch va xotirjam,
Dasturxon atrofida oilalar jam,
Ammo unutmaymiz biling, sizni ham,
Tinchlikdek ne'matning zo'r posbonlari –
Ey, o'zbek elining mard o'g'lonlari!

Yetmish besh yil – salkam bir asr demak,
Yurtimiz tinch, chorlar porloq kelajak,
Faqat sizlar yo'qsiz, yo'q armon bo'lak,
Tinchlikdek ne'matning zo'r posbonlari –
Ey, o'zbek elining mard o'g'lonlari!

Bugun sizlar sabab baxtiyormiz biz,
Shodlikdan quvnaydi har bir o'g'il-qiz,
Ortingizdan qoldi porloq, nurli iz,
Siz ona xalqimning sharaf-shonlari,
Ey, o'zbek elining chin o'g'lonlari!

Doim qalbimizda e'zozdasizlar,
Osmondagi misli so'nmas yulduzlar,
Tomiri baquvvat teran ildizlar,
Siz ona yurtimning chin qalqonlari,
Ey, o'zbek elining mard o'g'lonlari!

Shohsanam ABIRQULOVA,
Samarqand viloyati,
Bulung'ur tumanidagi 27-umumta'lim
maktabining 8-sinf o'quvchisi

**SIZ TUFAYLI
BAXTIYOR XALQIM**

Odamlarni solib sarosimaga,
Tong chog'i tarqaldi bir xabar mudhish.
Shum niyatli g'anim bostirib kirib,
Boshlabdi qirg'inbarotli urush.

Alp o'g'lonlar darhol uzun saf tortib,
Jang maydonlariga yo'lni soldilar.
Onalar faryodi olamni buzdi,
Ortidan farzandlar bo'zlab qoldilar.

Kechagina kuyovlik sarposin kiyib,
Chimildiqqa bir bor kirgan yigit ham.
Askarlik libosin kiyib, frontga
Shaylanib turibdi safda o'sha dam...

Yana bir mard o'g'lon yorini quchib,
Unga dalda berar: «Ishon, qaytaman!»
Lek avval men fashist bosqinchilarni,
Dodini beraman, so'zim aytaman!

Mitti qo'lchalarin cho'zib Jasurbek,
Qichqirar safdagi otasi tomon.
Og'zidan so'rg'ichi tushib, jilmayib
Otaga talpinar go'dagi hamon...

Yurtimiz bermaymiz sendek yovga, deb,
Mardona jang qildi, ayamadi jon.
Kim qaytdi, qay biri mayib va majruh,
Qaytmadi ortiga necha mard o'g'lon.

Ko'kragi qalqondek jasur o'g'lonlar,
Sizning mardligingiz tillarda doston.
Siz tufayli ozod, baxtiyor xalqim,
Bugun gullamoqda hur O'ZBEKISTON!

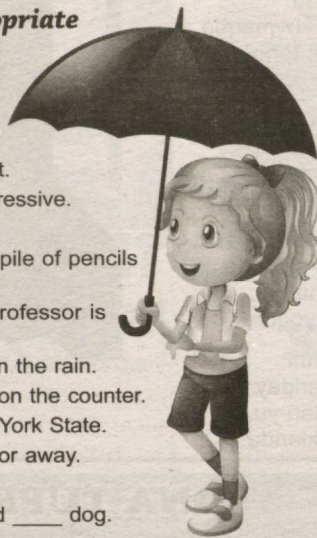
Zarifaxon YUSUPOVA,
Farg'ona viloyati,
Quvasoy shahridagi
29-umumta'lim maktabining
boshlang'ich sinf o'qituvchisi

LESSON 13

Ingliz tilini o'rganamiz! Let's learn English!

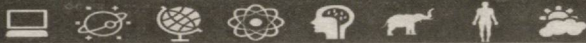

Fill in the blank with the appropriate article, a, an, or the, or leave the space blank if no article is needed.

1. I want ___ apple from that basket.
2. ___ church on the corner is progressive.
3. Miss Lin speaks ___ Chinese.
4. I borrowed ___ pencil from your pile of pencils and pens.
5. One of the students said, ___ professor is late today
7. I bought ___ umbrella to go out in the rain.
8. Please give me ___ cake that is on the counter.
9. Albany is the capital of ___ New York State.
10. ___ apple a day keeps the doctor away.
11. ___ ink in my pen is red.
12. Our neighbors have ___ cat and ___ dog.

interesting FACTS

1. In 1495, Leonardo da Vinci sketched out designs for a humanoid robot. Today, there are many robot prototypes being made.

2. The Atlantic and Pacific Oceans are joined by the Panama Canal, which was one of the most difficult and dangerous engineering projects of all time.

3. Hummingbirds are the only birds in the world that can fly sideways, backwards, up and down and even in mid-air. They can beat their wings up to 200 times per second. They are famous for being the smallest birds in the world.

4. There are around 630 different kinds of carnivorous plants. There are types that can survive in the water and others that grow from the soil.

Muhammadsharif FAYZULLAYEV

LESSON 14

Ingliz tilini o'rganamiz! Let's learn English!

PREPOSITION

Complete the following sentences with the correct preposition: to, toward, on, onto, in, or into. Some sentences may have more than one possible correct answer. Remember that a few verbs of motion take only «on» rather than «onto».

1. The dog jumped _____ the lake.
2. Are the boys still swimming _____ the pool?
3. The plane landed _____ the runway.
4. We drove _____ the river for an hour but turned north before we reached it.
5. The kids climbed _____ the monkey bars.
6. The baby spilled his cereal _____ the floor.
7. We cried to the man on the ladder, «Hang _____!»
8. I went _____ the gym.
9. Whole family moved the table _____ the dining room.
10. Your friend left his keys _____ the table.
11. Doctor apologized for interrupting us and told us to carry _____ with our discussion.
12. I walk _____ the amusement park.
13. The waitress noticed that there was no more Diet Pepsi _____ Marty's glass.
14. Students took the bus that was heading _____ the university.
15. Children jumped _____ the stage and danced.

- Be not afraid of growing slowly, be afraid only standing still.**
Chinese PROVERB
- Lack of direction, not lack of time, is the problem. We all have twenty-four hour days.**
Zig ZIGLAR
- You get to decide where your time goes. You can either spend it moving forward, or you can spend it putting out fires. And if you do not decide, the others decide for you.**
Tony MORGAN
- If I had six hours to chop down a tree, I would spend the first four hours sharpening the axe.**
Abraham LINCOLN
- The shorter way to do many things is to do one thing at a time.**
MOZART
- Concentrate all your thoughts upon the work in hand. The Sun's rays do not burn until brought to a focus.**
Alexander Gragam BELL

SHAPES AND SOLIDS WORD SEARCH

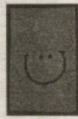
R	R	S	C	T	S	E	N	E	N	O	S	A	P	R
E	T	T	E	U	U	D	I	S	G	A	R	N	T	P
S	P	R	T	S	B	R	A	P	O	O	M	E	T	A
N	C	I	O	E	M	E	R	H	A	S	M	E	O	P
U	A	A	E	N	O	C	M	E	I	N	A	L	A	P
A	L	N	L	E	H	T	N	R	N	E	E	O	M	A
E	L	G	N	T	R	A	P	E	Z	O	I	D	L	E
P	O	L	Y	G	O	O	N	O	D	L	H	H	I	R
P	P	E	N	T	A	G	O	N	L	L	O	L	O	L
T	Y	P	O	E	N	L	E	I	E	U	I	G	G	G
M	A	R	G	O	L	E	L	L	A	R	A	P	O	S
U	T	E	A	R	T	O	C	Y	G	T	A	S	S	Y
R	E	N	X	M	A	R	I	C	C	A	G	U	N	E
H	S	R	E	O	I	L	T	O	P	R	A	N	Q	B
E	P	I	H	C	B	D	R	A	O	A	P	E	A	S

- Circle
- Cone
- Cube
- Cylinder
- Ellipse
- Hexagon

- Octagon
- Parallelogram
- Polygon
- Prism
- Pyramid
- Rectangle

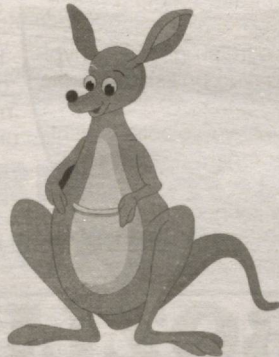

- Rhombus
- Sphere
- Square
- Trapezoid
- Triangle

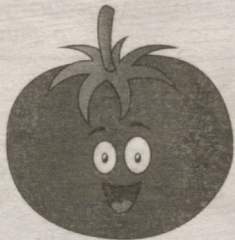

INTERESTING FACTS

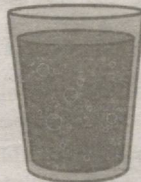
1. Kangaroos can't walk backwards

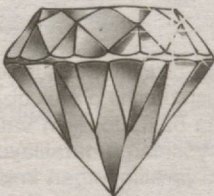
2. Tomatoes and avocados are actually fruit, not vegetables

3. Pure water has no smell and no taste, it also has a pH level around 7.

4. Diamonds are the hardest known substance

5. Rain contains vitamin B12

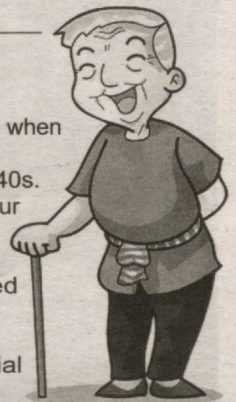
Muhammadsharif FAYZULLAYEV

PREPOSITION OF TIME

At	In	On
night	the morning/afternoon/evening	Sunday/Monday...
10:30	April	my birthday
noon/midday	the spring/summer/autumn/winter	a holiday
midnight	the 1990s	Christmas day
sunrise	a (few) minute(s)	May 18
sunset		a weekday
the weekend (U.K.)		time
		the weekend (U.S.)

FILL IN THE BLANKS BELOW WITH THE CORRECT PREPOSITION OF TIME

- My brother has a new job. He works _____ evening.
- I'll be finished my work _____ an hour.
- When is the meeting. Is it _____ 2:00?
- I like to get up really early, _____ sunrise, when the birds start to sing.
- My grandfather was born _____ the 1940s.
- Will we be _____ time, or will we miss our flight?
- Are there any holidays _____ June?
- What time does your father go to bed _____ night?
- We moved to this city _____ 2015.
- Are you going to do anything special _____ your birthday.

Zilola SIROJIDDINOVA,
the teacher of school № 41, in Angren district, Tashkent region

IDIOMS ABOUT FRIENDSHIP

Like two peas in a pod

Very similar

Strike up a friendship

To become friends

Have friends who have important or influential position

To see eye to eye with someone

To agree with someone

To speak the same language

To hit it off

To understand someone, as a result, your shared values or opinions

To find yourself immediately and naturally friendly with someone

Friends in high places

AJDODLARIMIZ BILAN FAXRLANAMIZ

U ARI BOQIY OLIM

«Bir daqiqa vaqtni behuda o'tkazganim – halok bo'lganim», degan ekan buyuk alloma. Gap kim haqida borayotganini anglagan bo'lsangiz, ajab emas.

Abu Rayhon Beruniy bobomiz ilm-fan ravnaqiga beqiyos ulkan hissa qo'shgan qomusiy olimdir. Jumladan, geodeziya, geologiya, tarix fanlari bilan bir qatorda geografiya fanini rivojlantirish borasida ham ko'pgina ishlarni amalga oshirgan. Tasviriy geografiya sohasida geografik adabiyotlarda mavjud ma'lumotlarni umumlashtirib, zamondoshlari, sayyohlar, savdogarlar to'plagan ma'lumotlar bilan boyitgan. Abu Rayhon Beruniy Boltiq va Oq dengiz haqida, o'sha vaqtlarda ma'lum bo'lmagan shimoliy o'lkalar haqida qiziqarli ma'lumotlar to'plagan.

Beruniyning dengizlar haqidagi nazariyasi hozirgi arab geografik adabiyotiga asos qilib olingan. U Xitoy va Tibet tog'lariga tutash o'lkalarni o'zidan oldin yashab o'tgan olimlarga nisbatan aniq va to'liq tasvirlagan. Beruniy Osiyo va Afrika qit'alari orasida bir vaqtlar bo'g'oz bo'lgan va Yer sharining janubiy tomonlari quruqlik bo'lgan, deb taxmin qilgan.

Beruniy Ptolomey fikriga qarama-qarshi Atlantika va Hind okeanlarining janub tomoni bir-biriga tutashganligini isbotlab bergan.

Buyuk olim matematik geografiyani rivojlantirishga ham katta hissa qo'shdi. Bu sohada uning 1025-yilda yozilgan «Geodeziya» asari nihoyatda qimmatlidir. U geometriya va trigonometriyani qo'llab, joylarning geografik joylashishini topgan.

GEOGRAFIYA SOHASIDA UNING ISHLARI

1. Yer aylanasi uzunligini o'lchashning yangi usulini topdi (matematik usul).
2. Yer meridian yoyining 1 gradusi 110275 metrga tengligini topdi.
3. Birinchi globusni yasadi.
4. Birinchi marta O'rta Osiyo geografik xaritasini tuzgan.
5. Amerika qit'asining mavjudligini bashorat qildi.
6. Foydali qazilmalarning kelib chiqishi haqida kitob yozdi (Mineralogiya).
7. Amudaryo vodiysining o'tmish geologik rivojlanishi va Orol dengizining paydo bo'lishini taxmin qiladi.
8. Tog'larning paydo bo'lishi va yo'qolib ketishi tabiiy omillar asosida yuz berishi nazariyasini olg'a suradi.
9. «Hindiston» asarida joy nomlari, o'sha joylar tabiati, tabiat hodisalari haqida ma'lumotlar yozib qoldirgan.

Turli geografik punktlarning geografik kengligi va uzoqligini aniqlashda Beruniy topgan natijalar hatto hozirgi zamon olimlarini ham hayratda qoldirmoqda.

Insonning hayoti qancha yashagani bilan emas, qanday yashagani bilan o'lchanadi. Shunday ekan, Beruniy bobomizdan qolgan boy ilmiy meros uning umriboqiyiligini anglatadi.

Zulfizar RASHIDOVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi
6-umumta'lim maktabining geografiya fani
o'qituvchisi

NEGA QILICHBOZLIKNI TANLADIM?

Ushbu savolga maqolani o'qib javob topasiz

Aziz o'quvchilar, xabaringiz bor, Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti bilan bu yilgi taqdirlanganlar orasida o'quvchi-qizlarning ham faolligi bizni juda quvontirdi. Zero, bu o'quvchilar o'qiyotgan maktablar ham ilg'or, ularga ta'lim-tarbiya berayotgan ustozlar ham tajribaliligi bilan bizlarga juda tanish. Sizlarni yuksak e'tirofga munosib o'quvchi-qizlar bilan tanishtirishda davom etamiz.

Shahnoza TOG'AYMURODOVA, poytaxtimizning Sergeli tumanidagi eng ibratli maktablardan biri sanalgan 300-DIUM 11-sinf o'quvchisi. U sport yo'nalishi bo'yicha Zulfiya nomidagi Davlat mukofoti sovrindori bo'ldi:

– Bolaligidan chet tillariga, adabiyot, matematika va sportga qiziqishim katta. O'zbek jang san'ati, shaxmat, basketbol va voleybol kabi sport turlari jon-u dilim. Shu bois, ushbu sport turlaridan to'garaklarga qatnashganman. Bundan tashqari, fan olimpiadasida rus tili fanidan tuman va shahar bosqichlarida faxrli o'rinnlarni egallab kelyapman. 2015-yili onajonim sportning qilichbozlik klubiga olib borganlar. 2016-yili O'zbekiston milliy terma

jamoasi a'zosi bo'ldim. Mana, 5 yildan buyon qilichbozlik bilan shug'ullanyapman. Hozirgi kunda 10 ga yaqin mamlakatda Osiyo va jahon arenalarida O'zbekiston bayrog'ini ko'klarga ko'tarish nasib qildi. Jumladan, Dubay shahrida bo'lib o'tgan Osiyo chempionatida bronza medalini qo'lga kiritib, Davlatimiz rahbari tomonidan «Spark» avtomobili bilan taqdirladim. Sevimli sport turim sohasida erishgan yutuqlarim orqali Zulfiya nomidagi Davlat mukofotiga sa-

zovor bo'ldim. Bu mukofotni qo'lga kiritish barcha o'zbek qizlari uchun katta baxt. Jonajon Vatanimizda biz yoshlarga qaratilayotgan e'tibor, yaratilayotgan imkoniyatlar, ota-onamning mehnatlari, ustoz, murabbiylarimning ko'magisiz bu darajaga erisha olmagan bo'lar edim. Muhtaram Prezidentimizning qo'llaridan bunday mukofotni olish faxr, iftixor bilan birga, kelajakda o'z maqsadlarim sari intilishim uchun qanot bag'ishladi.

Nodira NAZAROVA

ULUG'LAR AVLODIMIZ

Bugun tush ko'ribman. Ajoyib tush... Qadrdon maktabim, doimo ko'zlari yonib turuvchi, beg'ubor o'quvchilarim, jigarlarimga ham aytishga ulgurmagani sirlarimni bo'lishadigan opamdek mehribon, singlimdek qadrdon, ukamdek g'amxo'r kasbdoshlarim, sodda, xokisor texnik xodimlar, biroz qattiqqo'l ko'rinsa-da, qalbi mehrga to'la, jonkuyar rahbarim... Ularning har biri bilan quchoqlashib ko'rishdim, diydorlashdim. So'ng, darsga qo'ng'iroq chalindi. Adabiyot darsi. Sevimli shoirimiz Abdulla Oripov she'rlarini o'qiyapman-u, ovozim chiqmaydi, harqancha urinmay, ovozim bo'g'zimdagi qolib ketyapti.

Cho'chib uyg'onsam, tushim ekan. Tushimdagi voqealarni eslab, ko'zimda yosh keldi. Sog'inch yoshlari... O'ylab qararasam, o'zim o'qigan, har bir qarich yeri yod bo'lib ketgan, 32 yildan beri yosh avlodga saboq berayotgan bu qadrdon go'shani biron marta buncha uzoq vaqt tark etmagan ekanman. Yana o'yga tolaman. «Nega?», «Nima uchun?». Ha, bu savollarning javobi bitta: butun insoniyatni larzaga solgan ko'zga ko'rinmas dushman – Koronavirus. Bir necha haftadan beri diydorlasha olmayotgan xolamga – onamdan qolgan yodgorimga qo'ng'iroq qilaman: «Borolmadim, ko'rolmayapman, bu tashvishlar ham bor ekan-da boshimizda», deyman xijolat bo'lib. Ko'pni ko'rgan – 90 yoshni qoralab qolgan oqila, olim xolam: «Biz ko'rgan qahatchiliklar, ocharchiliklar oldida bu kunlar nima bo'libdi?! Bir burda qora nonni olish uchun soatlab navbat kutganlarimiz kechagidek yodimda, bu kunlar tez orada o'tib ketadi, bu ham bir sinov-da», deb yupatadilar.

Onlayn darslarni o'tish jarayonlarida bevosita qatnashib, shunga amin bo'ldimki, kelajak avlodning bilim olishiga mana shu tahlil, sinovli kunlarda ham sharoit yaratib berilmoqda.

Xulosa o'rnida shuni aytmochimanki, bizning qonimizda dunyoni zabt etgan Amir Temurlar, yovga osonlikcha taslim bo'lmagan Manguberdilar, sabr-qanoatdan saboq berguvchi Buxoriylar «Odamiy ersang demagil odami, oni kim yoq xalq g'amidan g'ami», degan satrlar bitgan va barchani shunday yashashga undagan Navoiylar qoni oqmoqda. Shunday ekan, bu ko'zga ko'rinmas dushmanga qarshi kurashdan yorug' yuz bilan, albatta, yengib o'tamiz. Chunki xalq uchun yonib yashovchi Yurtboshimiz, uning qarorlarini odilona bajarayotgan hukumatimiz, bag'rikeng, saxovatli, zahmatkash, duogo'y xalqimiz bor. Bu yo'lda barchaga kuch-quvvat va sabr-toqat tilayman.

Dilorom ZUFAROVA,
poytaxtimizning Olmazor tumanidagi
249-umumta'lim maktabining ona tili va adabiyot o'qituvchisi

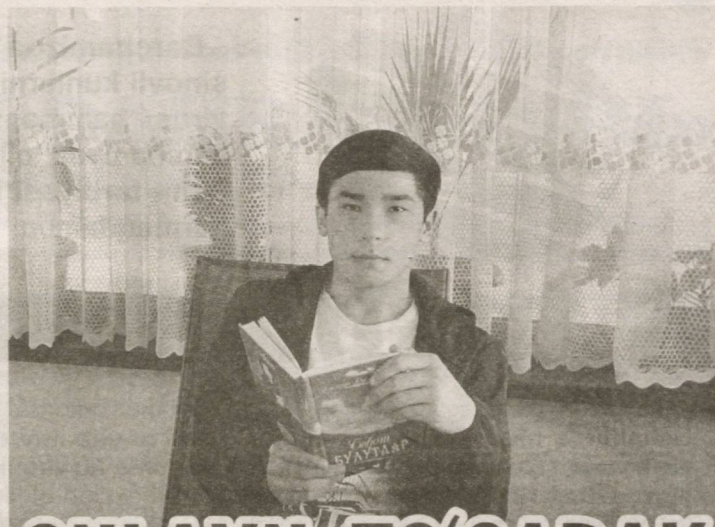
Uyda oilaviy kutubxonamiz bor. 200 dan ortiq badiiy kitoblarni jamlagan kutubxonamiz bugun yanada fayzli bo'lib qolgan.

Hozirda men ham O'tkir Hoshimovning «Ikki eshik orasi» asarini o'qimoqdaman. Bundan tashqari, karantin davrida hamma uyda, albatta, bo'sh vaqt ko'p. Ko'plar kitob o'qishni xohlaydi, topolmaydi.

Shunday paytda telegram messengeri foydalanuvchilari uchun beminat yordam beradigan @Buyurtma kitoblar guruhini tashkil etdiki.

Muhimi, bu guruhda siz so'rgan kitobingizning elektron variantini topib berishida. Kitobxonlarga yordam berayotganimizdan mamnunmiz.

Abbos SHODMONQULOV,
Samarqand viloyati, Pastdarg'om tumanidagi
104-umumta'lim maktabining 9-sinf o'quvchisi

ONLAYN "TO'GARAK"

karantin davrida bo'sh vaqtlarimizga mazmun beryapti

«Ta'lim-tarbiya beruvchi – har qanday vaqt va sharoitda ham muallim bo'lib qolaveradi», deydi faylasuf Diogen. Siz bilsangiz kerak, mashhur Diogen ham dunyo lazzatlaridan kechib, bir katta bochkaning ichida yashagan va shunga qaramay, u ko'plab dono maslahatlar berib, ko'pchilikka ustozlik qilgan. O'ylab qararasak, Diogen hamon butun dunyoga shu bochkaning ichidan dars berib kelmoqda...

Yurtimizda koronavirus tufayli karantin e'lon qilinganidan beri maktablarimiz ham yopildi va darslar onlayn tarzda o'tila boshladi. Lekin bizning shunday quyosh ustozlarimiz bor-ki, o'zlaridagi bilimni atrofga nur kabi tarataveradilar.

Maktabimizning mehnat fani o'qituvchisi Xurshida opa Shukrullayevna karantin vaqtda qadrlil o'quvchilarini bo'sh vaqtlaridan unumli foydalanishlari uchun onlayn to'garak tashkil qildilar. Unda ustoz uy sharoitida o'zlari tayyorlagan turli shirinliklarni, har xil to'quvchilik usullari va uy sharoitida gullarni parvarish qilish, urug'lar ko'paytirishga oid saboqlarni o'z mehnatlari orqali tayyorlayotgan jarayonlarni videoga olib, o'quvchilarga ulashdilar. Masofaviy dars qiziqarliligi bilan nafaqat o'quvchilar, balki ota-onalarni ham o'ziga jalb etdi. Ustoz shogirdlari ham o'zlari pishirgan shirinliklarni suratga olib tashlashlari natijasida «Shirin karantin» albomi hosil bo'ldi. Mazasi og'zimdagi qoldi, degan gap bor. Bu shirin darslar o'zining mazaliligi bilan hammaning yuragida qolmoqda.

Maktabimizning yana bir fidoyi ustozlaridan biri bu boshlang'ich sinf o'qituvchisi Ma'mura opa bo'ladilar. Ma'mura opa telegramda o'zining sinf xonasini tashkil qila olgan ustoz, har kuni o'z sinflariga mavzular yuzasidan testlar jo'natib, mashhur asarlarning badiiy filmlarini ko'rishga tavsiya etdilar. Yana ustoz mashhur adibimiz Mirkarim Osimning «Kitobga ixlos» asari yuzasidan onlayn ochiq dars tashkillashtirdilar. Qiziqayotgan do'stlarim, qanday qilib, deyshingiz mumkin, albatta. Ma'mura opa ustozlarni guruhlariga taklif qilib, mavzuga doir savollar, onlayn testlarni o'quvchilariga berdilar. O'quvchilar bo'lsa uyda videojavob berish, videoshe'rlar yodlash orqali maroqli ochiq dars o'tkazib berishdi. Bu esa butun maktabimiz ustozlarini ruhlantirib yubordi.

«Hayotda eng qadrlil bo'lgan narsa vaqtdir. Uni kimga hadya etayotganingga diqqat et!» ushbu hikmat sharq mutafakkiri Jalolidin Rumiy hazratlariga tegishli. Yana bir maktabimiz o'qituvchisi Marhabo Badriddinova yangi darsga qiziqarli video tayyorlab, unda o'quvchilarga masofaviy tarzda dars o'tadilar. To'g'ri, oynayi jahon orqali darslar o'tilmoqda, lekin o'quvchilarga o'z ustozlarining qiziqarli ma'lumotlari hamda o'sha tanish chehra va ovozda dars o'tilishi manzur bo'lgani uchun ham ustozning har kungi videolari katta qiziqish bilan kutib olinadi. Bugungi kunning qahramon muallimlari qo'lida tahsil olayotganimiz bizni sevintiradi.

Otabek ORTIQOV,
Toshkent shahar, Shayxontohur tumanidagi
169-umumta'lim maktabi o'quvchisi

Barchamizga ma'lumki, hozirgi kunlarda butun dunyo ahli sinovli kunlarni boshidan o'tkazmoqda. Allaqanday «shoxdor virus» hammani sarosimaga solib qo'yimoqda. Karantin sabab barcha uyda, oila davrasida qoldi. Men ham karantinda farzandlarim tarbiyasi bilan mashg'ul bo'lib, ularga ta'lim va tarbiya bermoqdaman.

5 tashabbus uyimizda

Doimiy to'garaklarga qatnagan, maktabini juda ham yaxshi ko'radigan farzandlarim Mohinur Abdujabborova va Xushnadbek Abdujabborov uchun avvaliga uyda qolish juda ham qiyin bo'ldi. Ularning har tong: «Bugun maktabga boray, uyda zerikdim», degan gaplari bag'rimni ezar edi. Farzandlarimni chalg'itish maqsadida «5 tashabbus uyimizda» nomli tanlov tashkil qildim. Har kunlik jadvalni tuzib oldik va birgalikda shug'ullana boshladik. Farzandlarim ham bunga ko'nika boshladi. Ikkalasi barcha sohada o'zaro bellashadilar. Onlayn darslarni bajarib, topshiriqlarni qilib bo'lgach, birgalikda to'garak mashg'ulotlarini bajaramiz. Dushanba va payshanba kunlari onlayn tarzda to'garak o'qituvchilaridan topshiriqlarni olib, musiqa bilan shug'ullanamiz. Qizim

Mohinur dutorda, o'g'lim Xushnadbek esa nayda kuy chaladi. Seshanba va juma kunlarini «Kompyuter kuni» deb belgilab oldik. Farzandlarim shu

kunlari men va dadasidan kompyuter saboqlarini olyapti. Sport bilan shug'ullanish va kitob mutolaasiga har kuni vaqt ajratyapmiz.

Hozirgi kunlarda farzandlarimning zerikishi yo'qoldi va o'rgandi. Tuzilgan kun tartibiga amal qilgan holda mustaqil ishlab, topshiriqlarni bajaryapti.

Boshqa ota-onalarga ham «5 tashabbus uyimizda» shioriga amal qilgan holda ish olib borishlarini maslahat beraman. Bu juda samarali va qulay bo'lib, farzandingiz aslo zerikmaydi va bekor qolmaydi.

Saida ILMURADOVA,
Samarqand viloyati, Kattaqo'rg'on
shahar 11-DIUM boshlang'ich sinf
o'qituvchisi

HAR KUNINGIZ MAZMUNLI O'TSIN!

Bolajonlar, karantin davrida zerikib qolmayapsizlarmi? Dars qilish-u oila davrasidagi qizg'in suhbatlar, bobobuvilaringizning pand-nasihatlaridan o'zingizga kerakli xulosalar chiqaryapsizmi? Eh, qaniydi, sinfdoshlarim bilan uchrashsam, ular bilan bir to'p tepardik, deyayotganlar ham bor orangizda. Lekin aslo unday qila ko'rmang, chunki ayni kunlarda ko'zga ko'rinmas mikroblar sizga «hujum qilishi», siz esa o'zingiz payqamagan holda unga «tirik nishon» hisoblanib, oilangizdagilarga ushbu virus tashuvchisi bo'lib qolishingiz mumkin.

Undan ko'ra, ko'chaga chiqmay, tomorqa ishlarida kattalarga yordam bering, buning iloji bo'lmasa, ozingiz sevgan birorta mashg'ulot bilan shug'ullaning.

Agar kanalimizni kuzatib borayotgan bo'lsangiz, tengdoshlaringizning kun bo'yi nima ishlar qilayotganini bemalol oq'ib olishingiz mumkin.

Bunga misol qilib, Navoiy shahridagi eng faol bo'lgan

16-ayrim fanlar chuqur o'rganiladigan maktab o'quvchilarini olaylik: maktab rahbari Nozima opa boshchiligida ushbu maskan o'quvchilari orasida onlayn tanlovlar o'tkazilmoqda.

Kuni kecha maktabning 1-sinflari orasida bo'lib o'tgan onlayn shaxmat musobaqasida ta'lim maskanining 1-«G» sinf o'quvchisi Ozodbek Habibullayev 1-, 2-o'rinni esa shu sinfdan Husanjon Hik-

matullayev, 3-o'rinni 1-«B»dan Amirxon Nuraliyev egalladi. Qizlar orasida esa 1-«B» sinfidan Zuhra Bahronovaga omad kulib boqdi. Faol o'quvchilarning muvaffaqiyatidan nafaqat ustozlari, balki uning yaqinlari ham birdek xursand bo'lishdi.

Toshkent viloyati, Parkent tumanidagi 35-umumta'lim maktabining 4-«A» sinf o'quvchilari ham bu borada ancha ilg'orlar. Uldanoy

Adixanova onasi boshchiligida turli taom va pishiriqlarni maromiga yetkazib tayyorlashni o'rganayotgan bo'lsa, Kamoliddin Toirov shaxmat o'yinining sir-asrorlarini puxta o'rganishga ahd qilgan. Marjona Qobiljonova yengil atletika bilan shug'ullanib, bor mahoratini yaqinlariga namoyish qilish bilan band.

Ana, ko'rdingizmi, har bir kuningizga zavq bag'ishlash,

uni shunchaki o'tkazib yubormaslik o'z qolingizda. Bir so'z bilan aytganda, uyga vazifalarni bajargach, o'zingizga ma'qul bo'lgan mashg'ulot toping va uni suratga tushirib, bizga yuboring. Unutmang, biz sizlarni zerikib qolmasligingiz uchun qo'limizdan kelgan-cha harakat qilamiz.

**Ozoda
TURSUNBOYEVA**

O'zbekiston bolalar va o'smirlarning «Tong yulduzi» gazetasi maktab o'quvchilari o'rtasida

«MENING YANGI QAHRAMONIM»

respublika insholar tanlovini e'lon qilgan edi

Qadrli o'quvchilar! Ta'til kunlaringizni (karantin davrida) mazmunli, foydali o'tishiga hissa qo'shish niyatida «MENING YANGI QAHRAMONIM» nomli insholar tanlovini o'tkazishga qaror qilgan edi. Quyida siz aziz o'quvchilardan kelgan insholar bilan tanishasiz.

VATAN HAR BIRIMIZNING QALBIMIZDA

«Kitob o'qimagan odamning ham, millatning ham kelajagi yo'q».
Shavkat MIRZIYOYEV

Menimcha, har bir inson sevimli adabiy qahramoniga ega bo'lishi kerak. Ba'zan u insonlarning hayot yo'lidagi yulduziga aylanadi. Ayrimlar ana shu qahramonga o'xshashni, uning yaxshi jihatlari o'zida ko'rishni istaydi. Men ko'plab badiiy asarlarni mutolaa qilganman, asarlardagi ijobiy qahramonlarning yaxshi xislatlarini o'zlashtirishga harakat qilaman. Yaqinda gruzin yozuvchisi Nodar Dumbadzening «Hellados» hikoyasini o'qib chiqdim. Asarda gruzin xalqining qadim an'analarga sodiqligi, har qanday holda ham yurtini tashlab ketmaslik, ona Vatanga, xalqiga bo'lgan sadoqat aks ettirilgan. Asardagi bosh qahramon suxumilik Yanguli. U onasidan go'dakligidanoq yetim qolgan, hech qayerda o'qimagan 14 yoshli «ko'cha bezori» bolakaydir. Asar Yangulining do'sti Jamol tomonidan hikoya qilinadi. U Yangulining yaqin

do'stiga aylanadi. Yangulining otasi gretsiyalik bo'lib, o'g'lini osha tomonlarga majburan olib ketmoqchi bo'ladi, qarshilikka uchragan ota bolakayni majburan kemaga olib chiqadi, lekin tug'ilib o'sgan Vatandan, do'staridan, qishlog'idan ayrilishni istamagan Yanguli o'zini dengizga tashlaydi... Ushbu asar Yangulining fojiasi bilan tugasa-da, ammo insonga Vatani tuyg'usi eng oliy tuyg'u ekanligini yana bir bor yodga soladi.

Ushbu asarni siz ham o'qib chiqing, Yanguli sizning ham qahramoningizga aylansin. Zotan, Vatanga bo'lgan mehr-u muhabbat xuddi undagi singari har birimizning yuragimizga o'rnamshib olsin...

Diyoraxon SHERZODBEKOVA,
Andijon viloyati, Xo'jaobod tumanidagi
5-umumta'lim maktabining
4-«A» sinf o'quvchisi

XOTIRJAMLIK YARIM SOG'LIKDIR

Inson dunyoga kelib, hayot kechirib, to bu dunyoni tark etganca Alloh tomonidan turli xil sinovlar bilan sinaladi va bardoshi tekshiriladi. Hozirgi kungacha butun dunyo aholisi turli xil urushlar, sinovli kunlarni boshdan kechirgan. Insoniyat tarixida, ya'ni sayyoramizda 15 mingdan ortiq urush bo'lib o'tgan ekan. Ushbu urushlarda 3,5 milliarddan ortiq odam halok bo'lgan, ming-minglab odamlarni majruh qilib, qanchadan qancha bolalarni yetim qoldirgan. Shuning uchun ham odamlar vujudga kelayotgan muammolarni tinch yo'l bilan hal qilish ustida bosh qotirganlar. Biz yoshligimizda bobo-yu buvijonlarimizdan Ikkinchi jahon urushi haqidagi hikoyalarni eshitib, shu tinch-osoyishta yurtda yashayotganimizga shukronalar aytib yashaymiz.

Ammo tinch-totuv kunlarimizning birida, ya'ni yilning boshi – yanvar oyida internet tarmoqlari orqali Xitoyning Uxan shahri Xubey provinsiyasida tarqalgan noma'lum virus haqida eshitib qoldik. Boshida bu virusga shunchaki e'tibor qaratmadim. Ammo yanvarning o'rtalariga kelib, bu noma'lum virusga chalinganlarning soni oshib, o'lim holatlari ham qayd etila boshlandi. Xitoylik tadqiqotchilar Uxanda virusli pnevmaniya olib keladigan ilgari noma'lum bo'lgan koronavirus ekanligini ta'kidlashdi. Jahon Sog'liqni Saqlash tashkiloti bergan ma'lumotlarga ko'ra, bu virus tez orada dunyoning barcha mamlakatlarini qoplaydi. Bu shumxabar dunyo ahlini tashvishga soladi. Yanvarning o'rtalariga kelib, bu virus nafaqat Xitoyda, shu bilan birga, Janubiy Koreya, Yaponiya va Tailandda ham qayd etildi. Mart oyiga kelib bu virus deyarli barcha mamlakatlarga kirib bordi. Ming-minglab aholi deyarli uylaridan chiqmay karantin rejimida yashashdi. Mart oyining qoq o'rtasida bizning mamlakatimizda ham xorij safaridan qaytib kelgan fuqaroda koronavirus aniqlandi. Bu xabarni o'sha kuni, ya'ni

15-mart sanasida eshitdim va bir zum lom-mim deyolmay qoldim, ich-ichimdan «Nahotki bu koronavirus bizning ham mamlakatimizga kelgan bo'lsa?!», deb hayron qoldim. Chunki Prezidentimiz tomonidan juda ham qattiq choralar ko'rilgan edi. Ammo iloj yo'q, bu virus bittagina bizning mamlakatimizdagina emas, hamma yerda bor edi.

Mening bugungi qahramonim sifatida so'zsiz shifokorlarni aytaman. Shunday kunlarda ular o'zlarining jonlarini fido qilib, o'zgalarning hayotini saqlab qolmoqda. Hatto ular kasblari tufayli uylariga, oilalari, farzandlari bag'riga borishmayapti. Farzandlarining yoqimli iforalaridan, onalarining issiq chochuqlaridan bahramand bo'lisholmayaptilar. Ular haqiqatan ham bugungi kunimizning chinakam QAHRAMONLARI hisoblanishadi. Ular xavfdan qo'rqishmaydi, ular uchun bemorlarning sog'lig'i, bu virusning yo'qolishi muhim sanaladi. Xitoylik shifokorlarning ijtimoiy tarmoqlarda bir suratlar tarqaldi. Bu suratlarini ko'rib, juda ham hayron qoldim. Ular himoya kiyimlarini kiyish uchun sochlarini kesib tashlashyapti. Ular kun bo'yi himoya kiyimlarida, ko'zoynaklarda yurishganligi tufayli yuzlarida jarohatlar paydo bo'lgan edi. Ular bir daqiqa ham bo'sh o'tirishmaydi. Bu haqiqiy qahramonlik emasmi, o'z kasbi uchun jonini fido qilish emasmi? Men boshim yerga tekkuncha ularga ta'zimdaman. Ular haqiqiy zamonamizning qahramonlari.

Xulosa qilganda, hozir butun dunyo karantin rejimida hamma bir-birini uyda qolishga chorlayapti. Shu qatori men ham uyda oila a'zolarim, o'zim, qolaversa, jamiyat salomatligi tufayli o'tiribman. Bugungi kun qahramonlari – SHIFOKORLAR sog' bo'ling!!! Yaqin kunlarda biz bu virusni, albatta, yengib o'tamiz.

Parizoda HAKIMOVA,
Samarqand viloyati, Samarqand shahar
60-umumta'lim maktabining
10-«A» sinf o'quvchisi

SHIFOKOR BO'LISHNI ISTAYMAN

Siz biz uchun ishlayapsiz,
Biz siz uchun uydami,
Hali dunyo tinglamagan
Mungli-mahzun kuydamiz.
O'zbek xalqi katta qudrat,
Bir musht, bitta oilamiz,
Mehnatigiz sabab ofat
Yer yuzidan surilar –
Ichki ishlar xodimlari,
Shifokor, hamshiralari.

Jo'rabek JAHON

Men bo'sh paytlarimda turli xil badiiy kitoblarni o'qib turaman, she'rilar yodlayman. Ukamga ham qiziqarli ertaklar o'qib beraman. Ertaklarda ko'pincha yaxshilik va yomonliklar tasvirlanadi, ijobiy va salbiy timsollar qatnashadi. Lekin ukamga ertaklarning eng ma'qul tushadigan tomoni bu doimo oxirida ezigulikning yovuzlik ustidan g'alaba qozonishidir. Menga ham bu juda yoqadi. Lekin men hozir kitobdagi yaxshilik uchun kurashuvchi qahramonlar haqida emas, hayotimizdagi ezigulik farish-talari haqida yozmoqchiman. Mening yangi qahramonim bu shifokorlardir. Chunki hozirda vaziyat shunchalar qiyin bo'ldiki, biz uyda qolishga majbur bo'ldik. Lekin bundan hech qachon nolimaymiz. Chunki bu bir sinov. Agar biz shifokorlar aytmagidek, tez-tez qo'llarimizni yuvib, niqob taqib yursak, bekorga ko'chaga chiqmasak, virusning o'zi bizga yaqinlasha olmaydi.

Uyda qolsak ham vaqtimizni bekorga o'tkazmayapmiz. Oila davrasida qiziqarli o'yinlar o'ynab, kitoblarni o'qib, she'rilar yodlab kunimiz mazmunli o'tmoqda. Bundan tashqari, xalq ta'limi tomonidan tashkillashtirilgan onlayn darslar orqali bilim olyapmiz.

Har bir davrning o'z qahramonlari bo'lgan. Ular o'z xalqining hurligi va ozodligi uchun kurashgan sarkardalar, ulug' kashfiyotlar qilgan allomalar, millati nomini dunyoga yoygan olimlar bo'lgan. Ularning qilgan ishlari va nomlari tarix sahifalarida zarhal harflar bilan yozilib, asrlar osha yashab kelmoqda.

Bugungi davrning yangi qahramonlari esa bu – shifokorlar. Chunki hozirgi

kunda ularning matonati, aql-u zakovati, ilm va tajribalari natijasida butun dunyoda minglab insonlarning hayoti saqlanib qolinmoqda. Shu jumladan, bizning mamlakatimizda ham. Boya aytganidek, mening yangi qahramonim bu shifokorlar. Shu o'rinda bir savol tug'ulishi mumkin, nega aynan shifokorlar? Shifokorlarni yangi qahramonim deb tanlashimning sababi, ular hozirda o'lim bilan kurashayotgan kasallarning boshida hayotlarini xavf ostiga qo'yib parvona bo'lishmoqda. Ularning menga yoqadigan xislatlari shundaki, shifokorlar matonati insonlardir. Hozirgi qaltis vaziyatda ota-onalaridan, oilalaridan, farzandlaridan uzoqda yashab, xalqimizning virusni yengishida katta yordam berishmoqda. Agar shifokorlar bo'lmaganida, xalq ne ahvolda bo'lishini o'ylab ham ko'ra olmaymiz.

Prezidentimiz har bir chiqishlarida shifokorlarni ulug'lab gapiradilar, ularga ruhan dalda beradilar. Jumladan, bir chiqishlarida shunday degan edilar: «Ushbu kurashning oldingi saflarida chinakam matonat va jasorat ko'rsatayotgan jonkuyar va oliyanob shifokorlarga chuqur minnatdorchilik bildiraman».

Men ham kelajakda, albatta, shifokor bo'lmoqchiman. Shifokorlik kasbini tanlagan inson o'ta ziyarak, hushyor va bilimli bo'lishi lozim.

Mening xulosam shuki, hech ikkilanmay shifokorlarni nafaqat o'zimning, bu sinovli kunlarda butun insoniyatning yangi qahramonlari deb atardim. Ularga quch-quvvat, mustahkam iroda tilayman.

Shoir Jo'rabek Jahon aytganidek, biz o'zbek xalqi bir musht, bir oila bo'lib, bu ofatni yengib o'tishda shifokorlarimizga yordam berishimiz kerak. Bizning eng katta yordamimiz esa ular bergan tavsiyalariga rioya qilishimizdir.

Zebo MUSTAFOYEV,
Samarqand shahar,
47-umumta'lim
maktabining 7-«B» sinf
o'quvchisi

«MENING YANGI QAHRAMONIM»

respublika insholar tanloviga

EZGULIKNING
KUCHIAdabiyot atomdan kuchli.
A. QAHHOR

Sevimli bolalar yozuvchisi Xudoyberdi To'xtaboyevni hammamiz juda yaxshi taniymiz. Uning sarguzasht roman, asar, qissalari har birimizning ko'nglimizdan alohida o'rin olgan. Oramizda yozuvchining «Omonboy va Davronboy», «Sariq devni minib», «Qasoskorning oltin boshi», «Yillar va yo'llar», «Jannati odamlar», «Quyonglar saltanati» kabi asarlarini o'qimagan bolalar kam bo'lsa kerak. Bu kitoblarning boshqa kitoblardan farqi shundaki, ularda bolalar hayoti ishonarli voqea-hodisalar orqali ifodalangan. Uning kitoblarida bolalarning qalbi, dunyosi kattalamikiga yaqin bo'lishi ta'kidlanadi. Qahramonlari orqali bolalarning o'zlari sezmaganda ulg'ayib borishlarini, tafakkuri o'sib,

irodasi metin insonga aylanishlarini aks ettiradi.

Bu asarlar ichida menga eng ko'p yoqqani «Besh bolali yigitcha» kitobidir. Ushbu kitobda urush yillarida yashagan besh nafar yetim bolalarning chekkan zahmatlari-yu mashaqqatlari, tortgan ayriliq azoblari ifodalangan. Asar qahramoni Orifning ikki nafar ukasi va ikki singlisi bo'ladi. Ota-onasidan yosh ajralgan besh nafar bola ko'p qiyinchiliklarga duchor bo'ladi. Oila shamchirog'ini o'chirib qo'ymaslik vazifasi Orifning zimmasiga tushadi. Buning uchun esa u jon-jahdi bilan harakat qiladi, ukalarining har tarafga tarqab ketmasligi uchun ularni bir joyga to'playdi. Onasi o'lgan, urushga ketgan otasidan esa xat ham, xabar ham bo'lmaydi. Aka-ukalar o'z kunini o'zi ko'rishga majbur bo'ladi. Qanday yomon odamlarga duchor bo'lishmasin, oqko'ngilliklari, mehribonliklari bilan ularning ham mehrini qozonadi. Orifning oilasi yaxshi odamlar orasida yashaydi, ular bolalarga yo'rdam qo'llarini cho'zadilar, yetimlarning boshini silaydilar. Bu insoniy fazilatlar esa yovuzlikka qarshi kurashuvchi, dunyoni munavvar etuvchi yaxshilik, ezgulikning timsolidir!

Zarina MAMADALIYEVA,
Samarqand shahridagi 66-umumta'lim
maktabining 8-«A» sinf o'quvchisi

O'ZLIGIMNI ANGLATGAN
QAHRAMON«Xoh haqiqiy, xoh xayoliy bo'lsin, barcha Robinzonlarning
sarguzashtlari bir-biridan farq qilmaydi»
Jyul VERN

Istagan tengdoshingizdan: «Robinzon Kruzo haqida eshitganmiz?» deb so'rasangiz, albatta, degan javob olasiz. Chunki u haqida eshitmagan yoki sarguzashtlarga boy badiiy filmni tomosha qilmagan bolaning o'zi yo'q, nazarimda.

Ammo ulardan: «Daniel Deffo kim?» deb so'rasangiz, yelka qisishi tayin. Ha, yozuvchining yirik asari asosida tayyorlangan kinofilmi tomosha qilib, o'zi haqida bilmasslik... Juda achenarli holat.

Buyuk fransuz yozuvchisi Jyul Vernning «Robinzonlar maktabi» asari ham Daniel Deffonikidan qolishmaydi. Bu asar Jyul Vernning oltin besh jildidan iborat «G'aroyib sayohatlar» nasriy turkumiga mansub. «Robinzonlar maktabi» ushbu turkumning yigirma ikkinchi romani hisoblanadi. Asarni Rustam Ummatov rus tilidan o'zbek tiliga tarjima qilgan. Ushbu asarning bosh qahramoni Godfri Morgan sherigi Tartellet bilan o'rmondagi daraxtlar ustida tunaydi, yovvoyi mevalarni iste'mol qiladi, so'ng o'zlari uchun boshpana quradi, u yerda bir muncha qulayliklar yaratadi. Hatto yovvoyi echkilar uchun ham boshpana hozirlashadi. Shu bilan Godfri ochlikdan qutuladi. U do'sti Tartellet bilan hamjihatlikda mehnat qilib, kimsasiz orolda jon saqlaydi...

Men bu asarni o'qir ekanman, mehnat insonga har qanday vaziyatda qo'l kelishiga yana bir bor amin bo'ldim.

Asarda kimsasiz orolga tushib qolgan Tartelletning: «Bu yaqin atrofda birorta kafe bormikan? Qornim juda ochib ketdi», deyishi juda kulgili.

Buni o'qib yoshligimda dadamga: «Uni olib bering, buni olib bering», deb xarxasha qilganlarim yodimga tushib ketdi. Dadamning men so'rayotgan narsani olib berishga qurbi yetadimi-yo'qmi, meni qiziqitmasdi. Tartellet obrazi meni tom ma'noda tarbiyalagandek bo'ldi. U kamchiliklarimni o'zimga aniq-tiniq ko'rsatib berdi.

«Robinzonlar maktabi» asarini o'qib, kitob insonga haqiqiy do'st ekanligiga yana bir bor amin bo'ldim.

Iroda XOLBEKOVA,
Jizzax shahridagi Hamid Olimjon va Zulfiya nomidagi
ijod maktabining 9-sinf o'quvchisi

Men ta'tilda G'afur G'ulomning «Shum bola» qissasini o'qib chiqdim. Qissaning bosh qahramoni Qoravoy – Shum bola otasidan erta ayriladi. Oilaning to'ng'ichi bo'lgani uchun onasiga yordam berish maqsadida ishlab pul topishga urinadi. Uning sarguzashtlari pochchasining boqayotgan qimmatbaho qushlariga suzma, qatiq ichirib, o'ldirib qo'yishidan boshlanadi. Keyin Sulton boshchiligidagi o'g'rilarga qo'shilib ketadi. Ko'chmanchilar ovulida Omon, yigitlik paytida kissavurlik, nashavandlik, xullas, nima yomon ish bo'lsa, hammasini qilgan Sharif domla bilan tanishib, o'lik yuvib, sharmanda bo'lishadi. Domlaga nisbatan Sulton tomonidan «O'g'ri qarisa, so'fi bo'ladi», maqolining ishlatilishi uning kimligini yanada oydinlashtiradi.

Qoravoy kimning eshigida ishlamasin,

QORAVOYNING SARGUZASHTLARI

qo'pol muomalaga duch kelaveradi. Har ikki gapining birida Xudoni tilga olaveradigan Eshon uni o'g'irlikka undaydi. Qoravoy faqatgina bir chol va otasining do'sti Rahmatullo sarkordan boshqa hech kimdan yaxshi gap eshitmaydi. Shum bola sarguzashtlari davomida johil olomon kimlarnidir nima gapligini surishtirib ham o'tirmay kaltaklab o'ldirib yuborganiga guvoh bo'ladi. Sariboy bo'lusning boplab adabini beradi. Omon bilan Chimkentda qo'y boqib, poyezd yo'lidan o'tishda qo'ylarni yo'qotib, qochib ketishadi. Voqealar Birinchi jahon urushi – ocharchilik hukm surayotgan davrda ro'y beradi. Sarguzashtlar Shum bolani pishiradi, hayotdan saboq oladi. Hoji bobo, Sariboy bo'lus, Eshonni bir

ko'rishdayoq yaxshi odam emasligini tushunib yetadi va ulardan qutulishga harakat qiladi, qutulgandayam

ularning adabini berib, qutuladi.

Qissaning do'sti Omon bilan mol so'yib, go'shtini olib qochishga uringan joylari yanada kulgili. U Omonning niyatini payqab qoladi va go'sht o'rni qopga o'zi tushadi, ortidan itlar quvlagandagina Omon nima ko'tarib kelayotganini biladi. Bozor aylanadigan Qalandarlarning asl niyati pul undirish ekanligini bilib qolgani uchun uni haydab yuborishadi.

Xulosa o'rinda shuni aytish mumkin, asar qahramoni Qoravoy boshdan kechirgan sarguzashtlar orqali insonlarning asl basharalari ochib tashlanadi, yolg'onchi va kazzoblar qoralanadi. Shum bolaning boshidan kechirganlari ba'zida kulgili bo'lsa, ba'zan odamni o'yga toldiradi.

O'ylaymanki, bu kitobni, albatta, olib o'qiyisiz.

Oxunjon MADRIMOV,
Xorazm viloyati, Bog'ot tumanidagi
4-umumta'lim maktabining 6-sinf o'quvchisi

DUNYONING 200 TILIGA TARJIMA QILINGAN ASARLAR

«Barcha kattalar avval bola bo'lgan, ammo ulardan kamchiligi bularni eslaydi. Kichkina shahzoda kattalarga bolaligini eslash, bolalarga mehrliroq bo'lish, ilk bor sabr, do'stlik va muhabbat haqida o'ylab ko'rish imkonini beradi».

Antuan de Sent EKZUPERI

Ko'chaga chiqsangiz ham, internetga ulansangiz ham bir xil savol: Karantinda zerikmayapsizmi? Kitob-sevar o'quvchilar karantinda ham, ta'ilda ham aslo zerikishmasa kerak. Karantinda ko'plab tengdoshlarim, iste'dodli qalamkash Otabek Bakirov ta'biri bilan aytganda, mutolaani o'rganishmoqda. Bir qalamkash do'stim Otabek Ortiqov chet el adiblarining iqtiboslari, hikmatli so'zlari bilan tanishib chiqayotgan bo'lsa, Ibrohim Rixsiboyev atqoli yozuvchi Tohir Malikning «Odamiylik mulki» asarini o'qiyotgan ekan. Men

esa XX asr fransuz adabiyotining yirik namoyandalardan biri mohir uchuvchi, shoir va yozuvchi Antuan de Sent Ekzuperi qalamiga mansub, barcha yoshdagi kitobxonlarning sevimli asari bo'lgan «Kichkina shahzoda» nomli mitti qissani (yana bir bor) o'qib chiqdim.

Besh yil muqaddam adabiyot darsligimizda ushbu qissadan parcha o'qib, unga qiziqib qolib, qissani to'liq o'qish istagi paydo bo'lgandi. Karantin davridan unumli foydalanib, uni qayta o'qib chiqdim. O'zi kichkina-yu, lekin juda qiziqarli qissa. Asarda kichkina shahzodaning yerga va yana bir necha sayyoralariga sayohati haqida hikoya qilinadi.

Qissada yozilishicha, bir kuni uchuvchi Sahroi Kabirga qulab tushadi, ana shu yerda o'zga sayyoralik bir sayyoraning kichkina shahzodasini uchratadi. Kichkina shahzoda uchuvchiga o'z sayyorasida kechirgan hayoti, u yerdagi ikkita faol va bitta yo'q bo'lib ketgan vulqon, o'z sayyorasida qoldirib kelgan ajoyib atirguli haqida so'zlab beradi. Kichkina shahzoda atirgul va quyoshni tomosha qilishni juda yaxshi ko'radi...

Kunlardan bir kuni o'zini bu yerda baxtsiz his qilib, boshqa sayyoralariga sayohat uyushtiradi. Kichkina shahzoda turli sayyoralaridagi g'ayritabiiy insonlar bilan ko'rishadi.

Asarning bosh qahramoni – uchuvchi aslida

yo'zuvchining o'zidir. Kitobdagi rasmlarni ham o'zi chizgan. Asami o'qib, uning mohiyatini anglab borganingiz sari, undagi voqea va hodisalardan yanada ko'proq ibrat olasiz. Kichkina shahzoda har kuni sayyorasini supurib-sidirishdan, vulqonlarini tozalashdan, gulini parvarishlashdan erinmasligiga guvoh bo'lasiz. Buning zamirida Vatanni sevish, ardoqlash, asrash kerak, degan hikmat yotadi. Barcha tengdoshlarimga karantin, ta'til kunlarida kitoblari dunyoning 200 tiliga tarjima qilingan taniqli yozuvchi Antuan de Sent Ekzuperining asarlarini o'qib chiqishni maslahat beraman.

Azizbek ABDUMALIKOV,
Toshkent shahar, Chilonzor tumanidagi 202-umumta'lim maktabining 9-sinf o'quvchisi

«MENING YANGI QAHRAMONIM» INSHOLAR TANLOVIGA YAXSHILIK

Men uyda zerikib qolmaslik ushuncha Sohibqiron bobomiz tafakkuri bo'lgan «Temur tuzuklari» kitobini o'qib chiqdim va bu asarda yangi qahramonimni topdim.

ADOLATLI SARKARDA

Shu vaqtgacha bobomizni mohir sarkarda va davlat arbobi deb e'tirof etgan bo'lsam, ushbu asarni o'qib bo'lgach, davlat yurituvida uning adolatparvarligini, har bir muammoni hamjihatlikda va hamkorlikda hal qilganini angladim. Yana bir narsa meni lol qoldirdi: bobomizning ashaddiy dushmanlari bo'lgan chingiziylar uning oldiga avf so'rab kelganlarida, ularni kechirib, yog'iyini do'stliklaridan-da a'lo ko'rib, ularga sovg'a-salomlar yuborib, tinchlik o'rnatishga erishgan ekanlar. Yana bir fazilatlari – biror ishga qo'l urishlaridan oldin, uni obdon o'ylab, bor fikr-u xayolini shu ishni bajarishga qaratar, agar ikkilansa, ustozidan maslahat olishi meni qoyil qoldirdi.

Ushbu kitobni o'qib tugatarkanman, xayolimdan, har birimiz ajdodlarimizga mos avlod bo'lib yetishishimiz, buning uchun esa ko'p kitob o'qishimiz kerak, degan fikrlar kechdi va men o'zim uchun yana bir yangi qahramonni kashf etdim.

Sevara XAYRULLAYEVA,
Samarqand shahridagi 64-umumta'lim maktabining 6-«B» sinf o'quvchisi

Birinchi sinfda o'qib yurgan kezarimdanoq, maktab kutubxonasidan ko'p kitoblarni olib o'qiganman. Ayniqsa, badiiy kitob o'qishni juda yaxshi ko'raman. Kitoblarni o'qiganimda, xuddi boshqa olamga tushib, o'sha bo'layotgan voqeani ko'z oldimda tasavvur qilaman. Men juda ko'p badiiy asarlar mutolaa qilganman.

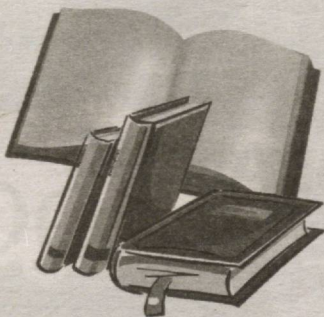
ENG ZO'R ASAR...

«Bolalik», «Qasoskorning oltin boshi», «O'n besh yoshli kapitan», «Kichkina shahzoda», «Sariq devni minib», «Sariq devning o'limi», «Champo otli ilon», «Dunyoning ishlari», «Oq kema», «Alisherning yoshligi»... Bu asarlarning ba'zilari g'amgin, ba'zilari esa insonni ko'nglini ko'taradigan xursandchilik bilan yakun topadi.

Mening sevimli asarim bu Erkin Malikning «Champo otli ilon» asaridir. Asar qahramoni butun hayoti davomida bir-biridan qiziqarli sarguzashtlarni boshidan kechiradi. Bu sarguzashtlari davomida ijobiy ishlar hamda xatolarga ham yo'l qo'yadi.

Avtobiografik ushbu kitob o'qigan asarlarning orasida eng zo'ridir. Ishonchim komilki, «Champo otli ilon» sizning ham ko'nglingizdan, ham kitob javoningizdan joy oladi.

Marjona RASHIDOVA,
Qashqadaryo viloyati, Qarshi shahridagi 3-umumta'lim maktabi o'quvchisi

Men onlayn darslarni tayyorlab bo'lgach, ertak, she'riy kitoblar mutolaa qilishni yaxshi ko'raman. Menga, ayniqsa, «Ayoqzul» ertagi juda yoqdi. Bu ertakning bosh qahramoni Ayoqzul. U juda aqlli, dono va kamtarin inson. U o'zining shu fazilatlari, mulohazali gaplari uchun podsholik darajasigacha ko'tariladi.

Ayoqzul podsho bo'lib xalqiga, barchaning arzi-holiga baravar quloq soladi. U dehqonlar bilan qullarning solig'ini kamaytiradi. Kambag'allarga yer, suv beradi. Xullas, Ayoqzul barcha ezgu fazilatlarga ega bo'lgan qahramon. Uning ijobiy xislatlari, ibratli jihatlari menga juda yoqdi. Men ham o'qib, ulg'ayib Vatanimga xizmat qilib, kelgusida odamlarga yaxshiliklar qilsam, deya niyat qildim.

Jayhunbek SHOKIROV,
Xorazm viloyati, Yangiariq tumanidagi 19-umumta'lim maktabining 2-«A» sinf o'quvchisi

SHAMSHODBEK VESTMINSTERDA O'QIMOQCHI

Shamshodbek kun bo'yi yaxshi kayfiyatda yurdi. Chunki u ustozlarining ta'til uchun bergan vazifalarini deyarli bajarib bo'ldi-da. Avvaliga matematikadan berilgan murakkabroq vazifalarni bajarishga biroz qiynaldi, ammo ustozlari o'rgatgan formulaga solib ishlagach, masalani osongina yechdi.

Qarshi shahridagi 2-sonli ixtisoslashtirilgan internatning 8-«D» sinf o'quvchisi Shamshodbek Ahmadov maktabning a'lochi, faol o'quvchilaridan. U aslida barcha fanlarga qiziqadi. Ammo baribir matematika uning uchun o'zga olam. Tajribali ustozlarining bergan saboqlari, o'zining ham har bir misol, masala ustida tinmay izlanishlari yangi-yangi yutuqlari garovi bo'lmoqda.

Shamshodbek 6-sinfda o'qib yurgan kezlardan o'q xalqaro musobaqalarda qatnashib keldi. Rossiyaning «metaschool.ru» saytida berilgan masalalarni yechib, yaxshi natijalarni qo'lga kiritdi. 2017-yilda «Bilimlar bellashuvi»ning shahar bosqichida faol ishtirok etib, ingliz tili fani bo'yicha 1-o'rinni egalladi. 2018-yilda maktab o'quvchilari o'rtasida o'tkazilgan Rossiya ochiq internet-olimpiadasida qatnashib, ingliz tili bo'yicha 1-darajali, matematika fani bo'yicha esa 3-darajali diplomni qo'lga kiritdi. 2019-yil ham Shamshodbek uchun omadli keldi. Ingliz tili fanidan o'tkazilgan bellashuvning shahar bosqichida

g'oliblikni qo'lga kiritdi. Viloyat miqyosidagi «Bilimlar festivali»ning faol ishtirokchisi sifatida diplom

bilan taqdirlandi.

Shamshodbekning yosh qalbida orzulari bir olam.

– Eng katta orzum – Toshkentdagi Vestminster xalqaro universitetida o'qish, – deydi intiluvchan tengdoshingiz, – iqtisodiy bilimlarni puxta egallab, mamlakatimiz iqtisodining yuksalishiga munosib hissa qo'shishdir...

Shamshodbek bilan suhbatlashish asnosida uning badiiy adabiyotga, mutolaaga ham ishtiyoqi balandligini sezib, behad quvondik. U ta'til davomida X.To'xtaboyev, O'.Hoshimov singari taniqli yozuvchilarning bir qator asarlarini o'qiganini, A.Navoiy, A.Oripov, E.Vohidov, M.Yusuf, A.Pushkin, M.Lermontov she'rlaridan yod olganini, o'qishlari boshlangach, sinfdoshlariga ularni,

albatta, yoddan o'qib berish niyatida ekanligini aytdi.

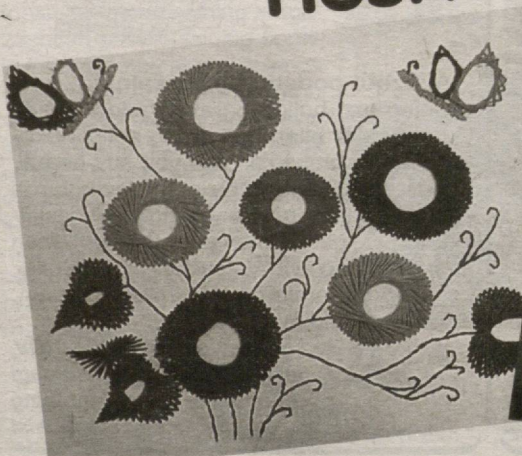
Shuningdek, o'zi tahsil olayotgan maktab-internatdagi sharoitlar, xususan, rus tili, matematika, ingliz tili va boshqa fan to'garaklari faoliyati haqida ham quvonib gapirib berdi. Ta'lim maskanida o'tkazilgan qiziqarli tadbirlar, uchrashuvlarni, ayniqsa, Inxa universitetining Toshkent shahridagi filiali professor-o'qituvchilari bilan bo'lib o'tgan uchrashuv internat o'quvchilarida katta taassurot qoldirganini maroq bilan esladi. Ustozlari N.Xalilova, I.Matyoqubova, Sh.G'aniyeva, N.Otajonova, Q.Abdullayev berayotgan saboqlardan o'quvchilarning juda mamnunligi, ayni paytda masofaviy ta'lim olishayotganini, kelajakda ustozlari ishonchini oqlash uchun astoydil harakat qilishini ishonch va qat'iyat bilan e'tirof etdi.

Shamshodbekka tilagimiz, Vestminsterdek nufuzli universitetda tahsil olish niyati ushalsin! Bu ezgu maqsadga erishish uchun esa o'qish va izlanishlardan aslo charchamasin!

Yusufjon HAMDAMOV

HUSNORANING QO'LI GUL

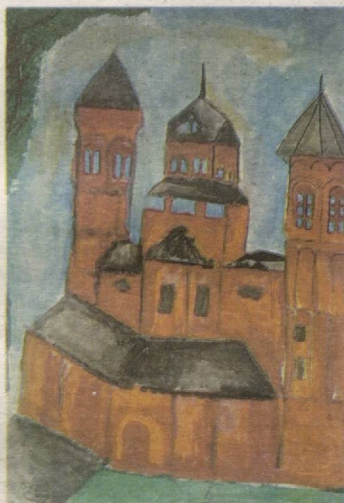

**Farg'ona viloyatining
Beshariq tumanidagi
44-umumta'lim
maktabining 9-«B» sinf
o'quvchisi Husnora
Muhammadjonovanning
ijodiy ishlaridan
namunalar**

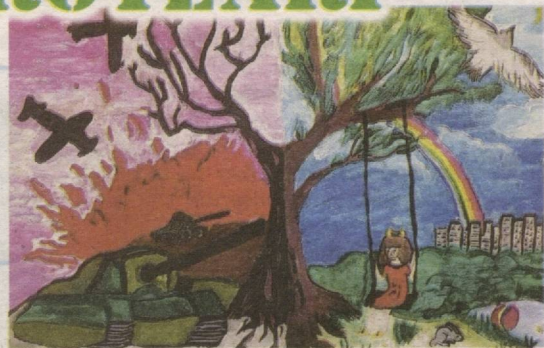
TA'TIL TAASSUROT'LARI

Ruxshona A'ZAMOVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi 43-umumta'lim
maktabining 1-«B» sinf o'quvchisi

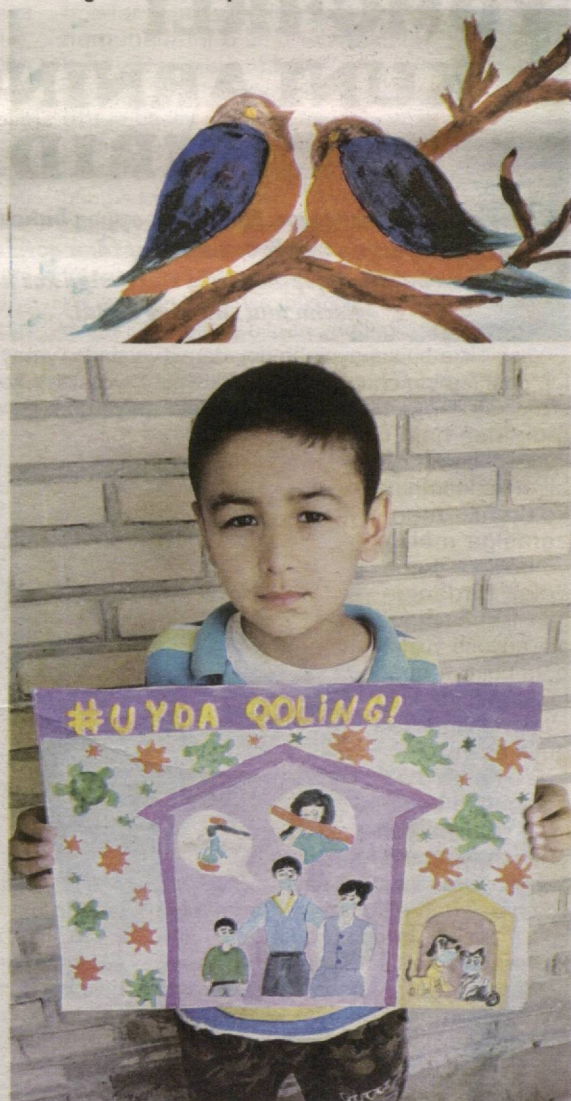
Sarvinoz OBIDOVA,
Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumanidagi 210-umumta'lim maktabining 7-«D» sinf o'quvchisi

Madina XAYRULLAYEVA,
Toshkent shahri,
Shayxontohur tumanidagi
136-umumta'lim maktabining
9-«A» sinf o'quvchisi

Sh. KARIMOV,
Farg'ona viloyati, O'zbekiston tumanidagi 68-umumta'lim maktabining 1-«A» sinf o'quvchisi

Ravshanbek DAVRONOV,
Buxoro tumanidagi 20-umumta'lim maktabining 3-sinf
o'quvchisi

NABIRAMGA

*Alloh bergan ne'matim,
U yaratgan san'atim.
Sensan mening saodatim,
Asal qizim nabiram.*

*Ko'zlarimga sen nursan,
Farishtamsan, sen hursan.
Bog'imdagi bir gulsan,
Xushsuratim nabiram.*

*Kulib turar ko'zlaring,
Jonga orom so'zlaring.
Yorug' bo'lsin yuzlaring,
Baxti bekam nabiram.*

*Kuylasang sen gar qo'shiq,
Bulbullar bo'lar oshiq.
Qilganingda sen xirom,
Qalbinga berar orom.*

*Shu go'zal yurt bag'rida,
Doimo yayrab yurgin.
Duodaman hamisha,
Xizmatiga shay turgin.*

Dilorom IMINJONOVA,
Andijon viloyati, Xo'jaobod tumanidagi
5-umumta'lim maktabining boshlang'ich sinf o'qituvchisi

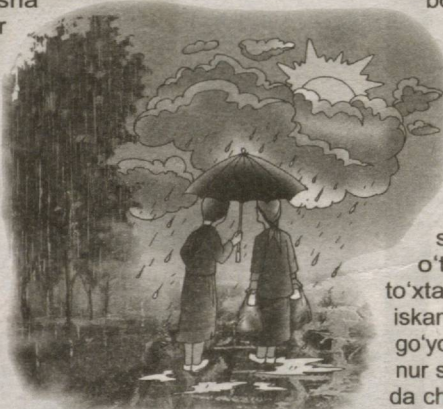
YAXSHILIK

YOMG'IRLI KUNLARNING BIRIDA...

Bahor ob-havosi beqaror. Hozirgina oppoq bulutlar to'p-to'p bo'lib suzib yurgan moviy osmon to'satdan qora tusga kirib, qop-qora bulutlar qoplab olishi shu faslga xos holat. Kuni kecha ana shunday bo'ldi.

Yashillikka burkanayotgan dov-daraxtlar, qushlarning chug'ur-chug'uri kishini shirin xayollar, orzular og'ushiga cho'mdiradi. Men ham o'sha kuni xushnud o'ylar bilan ko'klamning ko'rkam manzarasiga mahliyo bo'lib o'tirgan edim. Birdaniga kuchli shamol turib, quyosh yuzini qora bulutlar qop-ladi. So'ngra, ko'p o'tmay sharros jala quya boshladi.

Derazadan tashqariga boqib, yomg'ir bilan suhbatlashayotganday termilib turardim. Shu payt ko'chamizdan o'tib ketayotgan ayolga ko'zim tushdi. U juda ivib ketgan, harakatlarining sustligidan charchagani, holdan toygani shundoq sezilib turardi. Ayolga yordam berishim kerak, deya tashqariga otlandim. Ammo niyatimga yetolmadim. Negaki, qo'shni qiz mendanda chaqqonroq chiqib qoldi. Bir muddat ularni kuzatib turdim. Qo'shni qiz yo'lovchi opaga darrov soyabonini tutqazdi va og'ir yukini ko'lidan oldi. Keyin qo'yar-

da-qo'ymay uyiga taklif qilib, ichkariga yetaklab ketdi. Men esa o'sha ayolga yordam berolmaganimdan negadir xafa bo'lmadim. Aksincha, xursand bo'ldim.

Ya'ni, oramizda yaxshilik qilishga shoshiladigan tengdoshlarimiz ko'pligi meni mamnun qildi.

Jala qanday tez boshlangan bo'lsa, shatir-shutur yog'ib o'tdi-da, shunday to'xtadi. Quyosh bulutlar iskanjasidan xalos bo'lib, go'yoki tabassum-la yana nur socha boshladi. Zumd chor-atrof jajji bolajonlarning shodon kulgariga, qiyqiriqlariga, sayroqi qushlarning quvnoq ohangiga to'lib ketdi.

Qo'shni hovlidan esa «Katta rahmat sizlarga», degan ovoz eshitildi. Bu o'sha haligina yomg'irda ivib ketgan ayol edi. Uning ust-boshi quruq, o'zi ham ancha bardam edi. U dadil qadamlar bilan yo'lida davom etdi.

Nilufar MAMARAZZOQOVA,
Sirdaryo viloyati, Mirzaobod
tumanidagi 6-umumta'lim maktabining
11-sinf o'quvchisi

Ko'zlarida yosh bilan eski albomni titkilyotgan buvisini ko'rib, jajji Muhammad nega yig'layotganini so'rash uchun uning yoniga yaqinlashdi. Tiq etgan tovushdan sergaklangan Bibigulmomo bir vaqtlar urush tufayli qaytib kelmagan erining frontda tushgan suratini qo'lidan tushurib yubordi. Buni ko'rgan Muhammadjon chaqqonlik qilib suratni qo'lga oldi va uni buvisiga tutqazayotib dedi:

– Bobom bizdan xafa bo'lganmi?

Bu savol Bibigulmomoning ko'nglini ko'tardi. Xotiralardan tunde xiralashgan qalbini quyoshdek yoritdi. Jajji nevarasining savolidan hayratlangan buvi:

– Nega xafa bo'larkan, aslo unday emas...

– Unda nega bobom biznikiga umuman kelmaydi? O'tgan kuni men Muslimani ranjitib qo'yganimda, u menga sizlarnikiga boshqa kelmayman, deb ketib qolgandi. Balki bobom ham bizdan xafa bo'lgandir?

– Yo'q, bobong urushda halok bo'lgan. U – qahramon.

– Qahramon?! – deya taajjublaniib so'radi kichkintoy.

– Ha, qahramon. U urushda halok bo'lgan. Rahmatli bobong mard, jasur va o'ta bilimli edi. Xuddi senga o'xshab.

– Menga o'xshab?!

Buvisining so'zlarini jonquloqlari bilan tinglayotgan Muhammadjonning hayrati tobora oshib borar, suratda bir talay medallar taqqan, tank yonida turgan bobosining o'rnida o'zini tasavvur etib, ichiga sig'may ketayotgani uning yuz-ko'zidan yaqqol sezilib turardi.

– Buvijon, men katta bo'lsam, bobomga o'xshab qahramon bo'lmoqchiman. Urushda qatnashib, jasorat ko'rsataman. Odamlarni xavf-

QAHRAMON BOLAKAY

dan ozod etaman. Bosqinchilarga qarshi kurashaman. Pichu, pichu, pichu!

Barmoq va kaftlarini birlashtirib «o'q uzayotgan» Muhammadjonni hay-haylab buvisi bazo'r to'xtatib qoldi.

– Bolam, bu nima qilganing? Axir quloqsiz bolalardan qahramon chiqmaydi. Odobli bo'lishing kerak.

Buvisiga ozor yetkazib qo'yishdan cho'chigan bolakay mo'min-qobilgina bo'ldi-qoldi.

Bibigulmomo biroz o'ylangandan so'ng, so'zida davom etdi.

– Agar bilsang, qahramon bo'lish uchun urushda qatnashish shart emas.

– Yo'g'-e, qanaqasiga axir? – hovliqib Muhammadjon gapga aralashdi.

– Shunaqasiga. Buning uchun sen millionlab insonlar yostig'ini quritgan urushni orzu qilish shart emas. Insonlar hayotini saqlab qoluvchi buyuk qahramonlar shifokorlardir! Kishilarning qalbida ilm olovini alangalatuvchi qahramonlar o'qituvchilardir. Xalqning ertasi uchun erta-yu kech dalada mehnat qiluvchi bag'rikeng dehqonlar haqiqiy qahramonlardir! Qahramon bo'lishning yo'llari ko'p, bo'talog'im. Ota-onasini hech qachon ranjitmagan buyuk farzandlar ham, aslida, chinakam qahramondirlar! Tushundingmi, qarog'im?

Ko'zlarini mo'tillatib turgan bolakay jimgina boqib turarkan, uning qalbida buyuklik dengizi mavj urib oqardi...

Husan TURSUNOV

YOSHLIKDA OLINGAN BILIM...

Barcha bolalar singari mening ham bolaligim eraklar-u sarguzashtlar ichra o'tgan. Kun g'ira-shira tortib, ko'kda oy paydo bo'ldi, deguncha, sehrlil olamga g'arq bo'lardik. Kamina to'rt farzandning o'rtanchasi.

Onam bizga bir-biridan ajoyib erak-dostonlar o'qib berardi. Ularning ko'pchiligi bizga yod ham bo'lib ketgandi. Ba'zida onam ro'zg'or yumushlaridan ortolmay qolganida, o'sha eraklarni bir-birimizga so'ylab berardik. Shuning uchun bo'lsa kerak, xotiramiz ancha yaxshi edi. Maktabni barchamiz a'lo baholarga tugatganmiz. Mana, oradan yillar o'tdi, biz ham ulg'aydik. Ammo hayotimda o'sha eraklar-u bolalar adabiyotining ta'siri hali-hamon sezilib turadi. Xususan, yolg'on va'da bermaslik, birovni aldamaslik, o'zganing haqiqatga xiyonat qilmaslik, do'stlik, qon-qarindoshlik rishtalariga sodiqlik, muhtojlarga yordam qo'lini cho'zish kabi fazilatlar onam aytgan eraklar orqali qon-qonimizga singib ketgan.

Bugun esa siz o'quvchilar bilan yana o'sha sevimli mavzum – jahon bolalar adabiyoti haqida suhbatlashmoqchiman.

Mamlakatimizda bolalar adabiyotining rivojlanishi, har tomonlama boyib borishida jahon bolalar adabiyotidan qilingan badiiy tarjimalarning o'rni, ahamiyati beqiyos. Negaki, tarjima asarlarini o'qigan har bir yosh kitobxonning dunyoqarashi, fikri, tasavvuri boyiydi, o'sha xalqlarning turmush tarzi, urf-odatlarini, orzu-intilishlari bilan oshno bo'ladi.

Asrlar osha eldan elga, tildan tilga ko'chib, yosh qalblarni quvnatib kelayotgan «Qizil shapkacha» (Sh. Perro), «Robinzon Kruzo» (D. Defo), «Guliverning sayohatlari» (J. Svifrsen), «Oltin baliq» (A. S.

Pushkin), «Tom Soering boshidan kechirganlari», «Shahzoda va gado» (M. Tven), «Kapitan Grant bolalari», «Ostin-ustun» (J. Vern), «Don Kixot» (J. Servantes) kabi asarlar bugungi

loning o'g'li. Uning yettita akasi ham bor edi. Chipolletto, Chipollotto, Chipollochcho, Chipolluchcho kabi mashhur piyozlar xonadoni o'g'illari shular jumlasiga kiradi. Ayonki, qayerda piyoz bo'lsa, o'sha yerda ko'z yoshlari bo'ladi.

Chipollinolar uncha keng bo'lmagan bir yashikdek joyda istiqomat qilar edilar. Mabodo, uylarining oldidan olifta zodagonlar o'tib qol-gudek bo'lsa, darhol dast-ro'mollari bilan burunlarini berkitib, ko'zlaridan yosh oqizib o'tib ketardilar. Negaki, ular piyozning achchiq hidiga chiday olmas edilar-da!

Ana shunday quvnoq kuychining «Hunarning hidi qanaqa?» degan she'ri bog'chalarimizdagi ta'lim dasturidan uzoq yillardan beri joy olib keladi. She'r quvnoq misralar asosiga qurilgan bo'lib, o'quvchini bir o'qishda, tinglashda o'ziga rom etadi. Avvaliga kitobxon: «Iye, hunarning ham hidi bo'ladimi?», deya ajablanishi tabiiy. Lekin she'rni o'qigach, tinglagach, Rodariga ishonadi, qoyil qoladi, xulosa chiqaradi.

Yuqorida ta'kidlaganimdek, jahon bolalar adabiyotining eng yaxshi namunalarini o'qish O'zbekiston bolalarining ruhiy, ma'naviy dunyosini boyitish barobarida yosh ijodkorlar uchun badiiy mahorat maktabi vazifasini o'taydi. Umid qilamanki, siz aziz bolajonlar, bugungi karantin vaqtdan unumli foydalanyapsiz. Chunki sizda bugun yillar sinovidan o'tgan bunday sara asarlarni mutolaa qilish uchun fursat yetarli. Orangizda mutolaaga kirishmaganlar bo'lsa, bugunoq qo'lingizga kitob oling, o'tgan vaqtingizga achinmaysiz, ishoning! Shoyad, kitob o'qib, kitobga mehr qo'yib, kelajakda shunday sara asarlar yaratadigan ijodkor bo'lib yetishsangiz!

Husan TURSUNOV

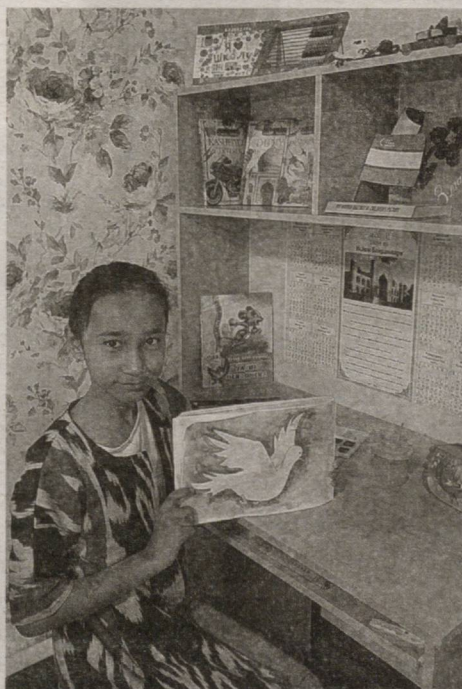
yosh kitobxonlarning ham sevimli asarlarini sirasiga kiradi, desam, ayni haqiqatni aytgan bo'laman.

Yuqorida nomlari tilga olingan asarlar yosh kitobxonni nimagadir o'rgatadi, nimagadir da'vat etadi. Bu asarlarning ko'pchiligi ona Vangaga muhabbat, uning ozodligi va baxti uchun jon fido qilish («Uch baqaloq»), noshukur bo'lmaslik ota-ona pand-nasihati quloq solish («Ahmoq sichqoncha haqida erak»), tabiat va insonga mehr («Maugli»), tabiatni asrash, hayvonot olamini sevish («Doktor voyjonim»), odamlarga beminntat xizmat qilish («Temur va uning komandasi»), o'z sirini o'zgalarga oshkor qilmaslik («Qizil Shapkacha»), yaxshi o'qish, kasb-hunar egallash («Kim bo'lsam ekan?»), sergak, zukko, quvnoq bo'lish («Quvnoq jalbaqlar») dek oliyanob g'oyalar asosiga yaratilgani bolalarining tarjima asarlariga bo'lgan qiziqish va ishtiyqlarini oshiradi.

Butun dunyo bolalari taniyidigan italyan yozuvchisi Janni Rodari (1920–1980-y.) qalamiga mansub Chipollinoning sarguzashtlari asarini huzur qilib o'qimagan yosh kitobxon bo'lmasa kerak. Chipollino Chipol-

Toshkent shahar, Olmazor tumanidagi 22-umumta'lim maktabining 3-sinf o'quvchisi Muslima TOJIYEVAning ijodiy ishlaridan namunalar.

Poytaxtimizning Shayxontohur tumanidagi 136-umumta'lim maktabining 4-«A» sinf o'quvchisi Shahzoda Shuhratovani sinf rahbari Sabohat Shohidova haftaning «Eng faol o'quvchisi» deb topdi va o'quvchi qizning ota-onasiga minnatdorchilik bildirib, tashakkurnoma bilan taqdirladi.

KELING, MASHQ BAJARAMIZ!

Xabaringiz bor, O'zbekistonimizda 16-martdan karantin holati e'lon qilindi. Shu bois, darslar onlayn tarzda tashkil etilib, efirga uzatilayapti. O'quvchilar ushbu navbatdan tashqari ta'til davrida gigiyena qoidalariga qat'iy rioya qilib, har bir fanni puxta o'zlashtirishlari barobarida uy sharoitida bajariladigan mashqlarni bajarib borishlari zarur. Quyida ushbu mashqlardan eng muhimlarini tavsiya etamiz.

1. Tik turgan holda qo'llarimizni 4 marta oldinga va orqaga aylantiramiz. Bunda oyoqlar yelka kengligida ochiladi.

2. Oyoqlar juft holatda, qo'llar to'g'riga cho'zilgan holatda 10 marta o'tirib turish.

3. Joyida turgan holda yurish. Bu mashqlar qon aylanishini tezlatib, nafas olishni yaxshilab, o'pkaga havo o'tkazishni yaxshilaydi.

4. Tik turgan holda qo'llarimiz belda, boshimizni 4 marta o'ngga va 4 marta chap tomonga aylantiramiz. Bu mashq esa bo'yin, umurtqa mushaklarini rivojlantiradi va bosh

miya faoliyatini yaxshilaydi, bosh aylanishini oldini oladi.

5. Tik turgan holda qo'llarimiz belda 4 marta o'ngga, 4 marta chapga aylantiramiz. Bu mashqda umurtqa pog'onalari rivojlanadi hamda umurtqa pog'onasi kasalliklarini oldini oladi. Aytadilar-ku, sog'lom tanda sog' aql, deb. Biz bu virusni birgalikda, albatta, yengamiz. Ungacha esa jismoniy mashqlarni bajarishni ham unutmang.

*Jo'rabek BEGMATOV,
Farg'ona viloyati, Beshariq
tumanidagi 44-umumta'lim
maktabining jismoniy tarbiya fani
o'qituvchisi*

U – MENING MAKTABDOSHIM

Ko'pchilik bolalarga, sportning u yoki bu turi bilan shug'ullanishingizga kim yoki nima sababchi bo'lgan, deb savol bersangiz, «Televizor orqali musobaqalarni ko'rganimda, g'olib sportchilarga havas qilganman», «Kuchli bo'lib, boshqalarni himoya qilgim keladi» kabi javoblarni olasiz. Maktabimizning 8-sinf o'quvchisi Abdusalim Abdusalomov ham oynayi jahon orqali boks musobaqalarini ko'rib, sportga mehr qo'ygan ekan.

– O'g'lim qo'llarini musht qilib olib, raqibi bilan musobaqalashayotgan-day harakatlarini ko'p kuzatardim, so'ng uni 9 yoshida Rapqon sport maktabining boks to'garagiga olib bordim, – deydi Abdusalimning otasi.

Abdusalim sport ustasi Nodirbek Rahmonovdan boksning sirlarini tirishqoqlik bilan o'rgana boshlaydi. U Andijon ochiq birinchiligi musobaqasida 1-o'rinni, Rahmonjon Uzoqov xotirasiga bag'ishlangan turnirda va Qo'qon shahrida bo'lib o'tgan hokim kubogi musobaqasida g'olib bo'ladi. Qirg'iziston, Qozog'iston, Tojikiston kabi davlatlar bokschilari ishtirokidagi musobaqada 2-o'rinni, 43 kg vaznli yosh-

lar o'rtasida tashkil etilgan viloyat musobaqasida esa 3-o'rinni qo'lga kiritdi.

– Abdusalim sportning boks turi bo'yicha jahon chempioni bo'lishni orzu qiladi. Shuning uchun har bir mashqni

qunt bilan qayta-qayta takrorlaydi. Undan umidim katta, muhimi, intilishdan to'xtamasligi lozim, – deydi sportchining murabbiyi Nodirbek Rahmonov.

– Mening har bir yutug'imda ota-onamning duosi madadkor, – qo'shimcha qiladi Abdusalim. – Ulardan minnatdorman. Ta'til bo'lishiga qaramay, uyda mashqlarimni davom ettiryapman. Kuniga ikki-uch soat mashq qilyapman. Badiiy kitoblarni o'qib, adiblarning yangi-yangi kitoblari bilan tanishyapman. Shuningdek, o'quv fanlaridan barcha mavzularni takrorlab, yangilarni esa o'zlashtirishga harakat qilyapman. Kelgusida ota-onamga munosib farzand bo'lishga harakat qilyapman. Sport, albatta, foyda keltiradi, shuning uchun barcha bolalar sport bilan do'stlashishini istardim.

Bizning maktabimizda Abdusalimdek sport bilan shug'ullanayotgan o'quvchilar ko'p, ular haqida ham sevimli gazetamga, albatta, maqola yozaman.

*Muhtaram HASANOVA,
Farg'ona viloyati, O'zbekiston
tumanidagi 68-umumta'lim
maktabi o'quvchisi*

Pazanda qizga!

Kerakli masalliqlar: 2 ta tuxum, 1 piyola shakar, 0,5 kilogramm un, 400 gramm sariyog', 10 gramm qavartma, 10 gramm vanilin, 1 kilogramm quruq tvorog.

TVOROGLI SHIRIN PISHIRIQ

Tayyorlanishi: idishga elangan un solib, sariyog'ni qirg'ichdan chiqarimiz hamda qavartma va vanilin solamiz. Masalliq xamir holiga kelmasin, qumoq xamir bo'lishi kerak. Uni ikki qismga bo'lamiz. Alohida idishga tvorogni solib, ikkita tuxum va 1 piyola shakarni asta-sekinlik bilan qo'shib aralashtiramiz (Xohla-

sangiz, limon po'chog'ini mayda qilib to'g'rab, tvorogga qo'shing. Mazali ta'm beradi). Ana endi gaz pechini qizdirib, gaz patnisiga avval bir qator qumoq xamirni, so'ngra tvorogni bir tekisda solamiz. Keyin ustiga yana qolgan qumoq xamirni sepamiz. Uni gaz pechida 30 daqiqada 180 haroratda pishiriladi. **Yoqimli ishtaha!**

OSHXONADA ASQOTADIGAN MASLAHATLAR

Aziz qizlarjon, uyda o'tirgan vaqtingizda o'z qo'llaringiz bilan biror taom pishirib, oila a'zolaringizni xursand qilayotgandirsiz-a?! Albatta, deysizmi? Barakalla! Bugun sizlarga oshxonada asqotadigan maslahatlar bermoqchimiz. Ularni ham yondaftaringizga yozib qo'yish yodingizdan chiqmasin.

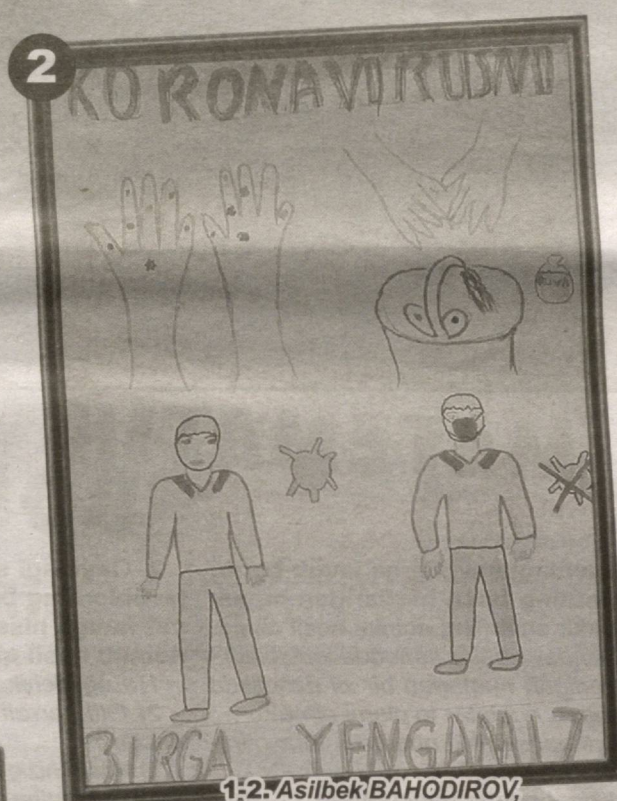
1. «Pazanda maslahati»da bir chimdim vanilin yoki iste'mol sodasi, deyilgan bo'lsa, uni me'yordan oshirmang, aks holda, pishirig'ingiz taxir bo'lib qoladi.
2. Qumoq-qumoq xamirni uzoq qorsangiz, pishganda qotib qoladi.
3. Biskvit xamirini tezda pishirib olmasangiz, orasiga havo kirib, ta'mi buziladi.
4. Sho'rva tayyorlashda xushbo'y ta'm beruvchi lavr yaprog'i ovqatning

ta'mini buzish xususiyatiga ham ega. Shuning uchun ovqat pishgach, uni olib tashlang.

5. Agar sho'rva sho'r bo'lib qolsa, unga pishgan guruchni dokaga solib, biroz taomga botirib qoying. Qarabsizki, sho'r ta'm me'yoriga keladi yoki bir dona butun kartoshka solib pishiring.

Maslahatlarni Sizga NARGIZA opangiz tavsiya qildi

BIZ KUCHLIMIZ VA HAR QANDAY XAVFNI BIRGA YENGAMIZ!

1-2. Asilbek BAHODIROV,
Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi
43-umumta'lim maktabining 1-«B» sinf o'quvchisi

3-4. Shodiyona QO'LDOSHEVA,
Navoiy shahar, 2-umumta'lim maktabining
4-«A» sinf o'quvchisi

TOPISHMOQLAR DA

Zikrilla Ne'mat

JONIVORLAR VA QUSHLAR HAQIDA

«Hayvonlar podshosi» deb
Atashar uni har on.
Dahshat-la o'kirganda
Larzaga kelar o'rmon.
Zebra-yu buyvollarini
Quvib aylagay sarson.
Dovyurak bu hayvonning
Nomi erur

Arktikada yashar u
Yemishi – tyulen, baliq.
Agar issiqda qolsa,
Tobi qochgaydir aniq.
Muzlar oralab suzar,
Bamisli kumush qayiq.
Qutb qoridek oppoq,
Bu jonivor

Chumolilar singari
To'planib yashar bari.
Iniga tegsang nogoh,
Yopirilishar sen sari.
Hamlaga doim shaydir,
Qilichdek nayzalari.
Foydali bu hasharot,
Bilib qo'ying bu

Bedazor-u polizlar
Emas unga begona.
«Pitbildiq»lab gohida,
Boshlagay kuy-tarona.
Yo'rg'alab yemish izlar,
Terib urug', sedana.
Goh sayrar to'rqovoqda,
Bu sayroqi

Afrika ko'llarida
Yashar misli «semiz ot».
Suv o'tlarin kemirib,
Suvda kechirar hayot.
Xunuklikda baqa-yu
Timsohni ham aylar mot.
Bu beo'xshov jonzotning
Nomi erur

Bahor kelib bog'larga
Chiroyin ochganda gul.
Shoxchalar orasida
«Chax-chax»lab sayraydi ul.
Uning sayrog'in tinglab,
Orom olgaydir ko'ngul.
Qushlarning xushovozi,
Budir g'azalxon

Patlari tim qoradir,
Bamisli qora barqut.
Yuksak uchar pastlarda
Qolib ketgaydir bulut.
Uni ko'rsa g'izillab
Qochar kaklik-u hut-hut.
Bolajonlar, bilingki,
Bu qushning nomi

Yirtqichlar ichra uni,
Deyishadi eng zo'ri.
Kasalmand jonzotlarni,
Quritgaydir u sho'rin.
Dog'da qoldirib ketar,
Ovchilar tuzoq, to'rin.
Bu o'sha sizlar bilgan,
Ertakdagi bo'z

MATEMATIK BOSHQOTIRMALAR

1. Quyidagi savollarga javob berib, javoblarning bosh harflaridan buyuk mutafakkir shoirning nomini hosil qiling:

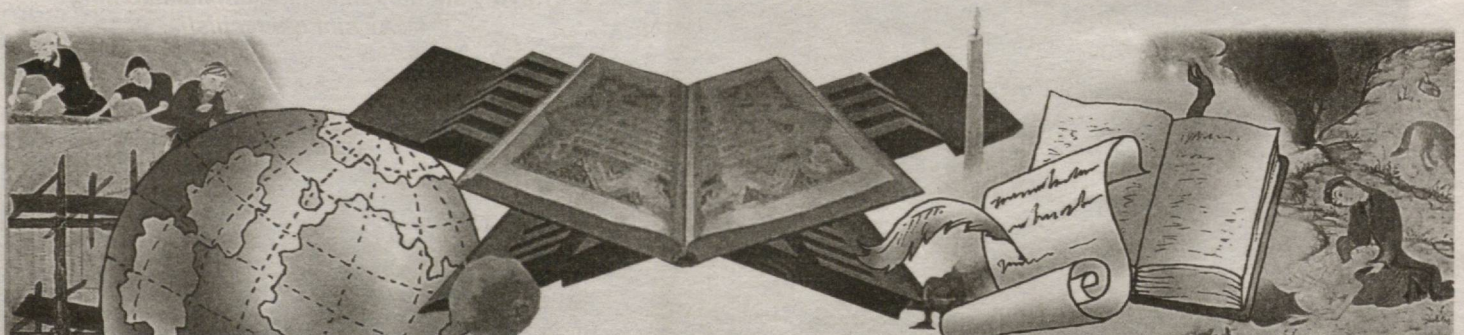
- 1) Qanday sonlar sanoqda ishlatiladi?
- 2) Berilgan nuqtadan bir xil uzoqlikda joylashgan nuqtalar to'plami nima?
- 3) Aylananing ikki nuqtasini tutashtiruvchi kesma nima?
- 4) 1 soat necha daqiqa?
- 5) Eng kichik tub son.
- 6) To'g'ri to'rtburchakning yuzi 21 kv. sm, eni 3 sm bo'lsa, uning bo'yini toping.

2. Quyidagi savollarga javob berib, javoblarning bosh harflaridan adabiyot faniga hissa qo'shgan shoirning nomini hosil qiling:

- 1) Eng kichik natural son necha?
- 2) Olti karrali bo'lgan eng kichik son necha?
- 3) Kasr chizig'i qanday amalni bildiradi?
- 4) Butunning teng bo'laklari nima deyiladi?
- 5) Aylana markazini uning ixtiyoriy nuqtasi bilan tutashtiruvchi kesma nima?

3. Quyidagi savollarga to'g'ri javob berib, javoblar bosh harflaridan buyuk olim nomini aniqlang va u haqda bir necha ma'lumotlar keltiring:

- Eng kichik natural son.
- Vaqt o'lchov birliklaridan biri.
- Aylana markazidan uning ixtiyoriy nuqtasigacha bo'lgan masofa.
- Butunning teng bo'laklari.
- Bir tomoni chegaralangan to'g'ri chiziq.
- Juft tub son.
- Qo'shish amalining hadlaridan biri.

Jaloliddin RUMIY

HAYOT — MOHIR MUALLIM

Hayot - mohir muallim,
garchi gapira olmasa-da,
juda yaxshi tushuntiradi...

Hayot - odil hakam, unda
hech kim g'irrom o'ynay
olmaydi...

Hayot - usta tarozibon,
nimaga loyiq bo'lsangiz,
faqat o'shani beradi...

Hayot - shunday
xonandaki, odamlarni
xohlagan kuyiga o'ynata
oladi...

Hayot - oqil donishmand,
sizga nima yaxshi, nima
yomonligini eslatib
turadi...

Hayot baxt va baxtsizlik,
orzu va armon, muhabbat
va nafrat, hurmat va illat,
dono va nodon, oqibat
va g'aflet kabi juftliklar
yig'indisidir...

Hayot baholaringiz
jamlanib boradigan
kundalik daftardir...

Hayot - kichkina hovli,
hovlingizga xohlasangiz
gul ekasiz... xohlasangiz
tikanzorga aylantirasiz!..

ENG, ENG, ENG...

Qiziqarli
ma'lumotlar:

1. Dunyodagi
eng ko'p tarqalgan
ism - Muhammad.

2. Eng tez
gapiradigan
millat - fransuzlar
(daqiqada 350
ta so'z).

4. Dunyodagi eng ko'p
ekranlashtirilgan qahramon Sherlock
Holmsdir. U haqida hozircha 211 ta
film suratga olingan.

3. Dunyo-
dagi eng novcha
odamlardan biri
bo'lgan turkiyalik
Sulton Kosenning
bo'yi 2 metr-u 47
sm bo'lgan.

5. Futbol
bo'yicha eng
birinchi jahon
chempionligiga
erishgan terma
jamoasi -
Urugvay.

8. Uzun yetish-
tirishda dunyoda eng
birinchi o'rinda turadigan
mamlakat - Italiya.

6. Dunyodagi eng
sayroqi qush bulbul, u 80
mingdan ortiq ohangda
sayraydi.

7. Eng
tez uchadigan qush bu
burgut, u 290 km/soat tezlik
bilan ucha oladi.

9. Yer yuzi-
da eng ko'p ko'l
Finlandiyada
joylashgan.

10. AQSH Prezidentlari orasida
eng bo'yi uzuni Avraam Linkoln
bo'lgan.

Internet manbalari asosida
M. UBAYDULLAYEVA tayyorladi

BUGUN XITOIDA

Maktab o'quvchilari koronavirusdan o'zlarini himoya qilish uchun ehtiyot
choralarini ko'rishmoqda.

JUDA TO'POLONCHI BOLA BO'LGANMAN...

Samimiy hazillar, ichakuzdi hangomalar bilan barchaga xushkayfiyat ulashish hammaning ham qo'lidan kelavermaydi. Bu ishning uddasidan chiqadiganlarni esa e'zozlab «so'z ustasi», deymiz. Gap-so'zlari, xatti-harakati, imo-ishorasi bilan atrofida tilarga ko'tarinki kayfiyat ulashadigan bunday insonlar davrasiga oshiqamiz, ularning dilkash suhbatlariga hamisha tashnamiz, ulardan yangi-yangi hangomalar kutaveramiz. Ana shunday so'zi qiziq, so'zidan ham o'zi qiziq so'z ustalaridan biri Avaz Oxunni hammamiz yaxshi taniymiz. Uning samimiy so'z o'yinlari, beg'ubor hazillari, beg'araz hangomalarini ko'p eshitganmiz, hatto davralarda ham aytib yuramiz. Ammo Avaz Oxunning bolaligi qanday o'tganini ko'pchilik bilmasa kerak. Bugungi suhbatimiz so'z ustasining bolalik davri haqida kechdi.

– Men 1983-yilning 27-aprelida Andijon viloyati, Asaka tumanida tug'ilganman. Oilada 4 nafar farzandimiz – uch o'g'il, bir qiz. Ota-onam bizni yoshligimizdan mehnatsevar qilib tarbiyaladilar. Otam ko'pincha ishda bo'lardi. Uydagi qo'y-qo'zilarga qarash, daladan o't o'rib kelish, ukalarimga ko'z-quloq bo'lish mening zimmamda edi. Bolaligimda juda sho'x bola bo'lganman.

Bir kuni uyimiz oldida o'rtoqlarim bilan futbol o'ynayotgan edik. Bir do'stim, koptokni mana bunday tepadi, deb bor kuchi bilan to'pni tepganida, koptok uchib borib, mashina yo'lga chiqib ketdi.

Men esa katta yo'lga chiqib ketgan koptokni olib kela-man, deb avtohalokatga uchraganman. Haydovchi meni mashinasiga solib, shifoxonaga olib kelgan. Jiddiy jarohat olmagan bo'lsam-da, bir-ikki kun maktabga bormaganman. O'quvchilik davrimda sinfdoshlarim bilan birga dalaga paxta tergani borar edik. Ba'zan issiqda paxta terishga erinib, tarozida og'irroq tosh bosishi uchun tergan paxtamizning ichiga tosh, tuproq solib olar edik. Ammo bir kuni tarozibon buni sezib qoldi. Keyin hammaning ko'z oldida paxta solingan etagimni yerga ag'dardi. Qopdan birin-ketin toshlar dumalab ketdi. «Bu nima qilganinglar? Axir bu o'zingni, oilangni, qolaversa, Vatanningni aldash degani, xiyonat-ku bu», dedi brigadir amaki g'azabdan yuzlari qizarib. O'sha payt qaniydi yer yorilsa-yu, yerga kirib ketsam... Shu uyatli voqea saboq bo'lib, do'stlarim bilan bundan buyon hech qachon

Tajiboyev, Sobit Asomov, Obid

qing'ir yo'ldan yurmaslikka ahd qildik. Yuqorida aytganimdek, bolaligimda yerga ursa ko'kka sapchidigan bola bo'lganman. O'sha paytlar Bryus Li, Jeki Chan ishtirokidagi badiiy filmlar ommalashgandi. Mahalladagi do'stlarim bilan tomlarda ularning harakatlari takrorlashni xush

ko'rardik. Maktabda o'qiy boshlagach sho'xliklarim biroz bosilgan. Gapisirishni yaxshi ko'rardim. Gaplarim ichimga sig'masdi. Ustoz qiziqchilar Hojiboy

Asomov, Mirzabek Xolmedovlarni chiqishlarini kuzatib, ularga havas qilardim. Bir o'zim qolgan kezarim, qaniydi men ham ustozlardek qiziqchi bo'lsam, aytgan hangomalarimni eshitib odamlar miriqib kulishsa, deya niyat qilardim. Maktabni bitirgach, to'rt yil o'tib O'zbekiston Davlat san'at va madaniyat institutiga o'qishga kirganman. O'qishni bitirib, teleekran orqali namoyish qilindigan kichik-kichik hajviy ko'rsatuvlarda chiqa boshladim. Latifalarimni asosan, o'zim yozaman. Kitobdan hayotiy voqealardan ta'sirlanib yozgan baribir boshqacha-da! Sahnadayam har xil vaziyat bo'ladi-da. O'z nomi bilan bizni so'z ustalari, deyishadi. Shuning uchun qiziqchida hozirjavoblik, topqirlik bo'lishi kerak.

Bolalarga, o'quvchilarga ko'p kitob o'qishni tavsiya qilaman. Zamon o'qiganiki! Shunday ekan, vaqtingizdan unumli foydalanib o'qishga, uqishga ulgurib qoling. Axir aytadilar-ku, «Yoshlikda olingan ilm, toshga o'yilgan naqsh kabidir», deb...

Azizbek ABDUMALIKOV,
poytaxtimizning Chilonzor tumanidagi 202-umumta'lim maktabining 9-sinf o'quvchisi

MAKTAB MAVZUSIDA LATIFALAR:

Maktabda oraliq nazorati topshiriladigan kun.

Dars boshlandi. O'qituvchi:

– Hozir imtihon topshirasizlar.

– Ustoz, kalkulyatordan foydalansak bo'ladimi?

– Bo'ladi.

– Mendelejev jadvalidan-chi?

– Bemalol. Yozinglar, mavzu «Ikkinchi jahon urushi».

Geografiya darsida o'qituvchi

Odiljondan so'rabdi:

– Tur, Odiljon! Yerning shakli qanaqa?

Odiljon:

– Uchburchak, ustoz.

– O'tir, ikki!!!

– Mayli, ustoz, yer dumaloq, hali ko'ramiz!

Tarix darsida o'qituvchi bir o'quvchiga savol berdi:

– Fransiya – Prussiya urushi haqida nima bilasan?

O'quvchi o'rnidan turdi, lekin undan savol chiqmadi.

– Nega gapirmayapsan?

– Dadam, urush-janjalga aralashma, deganlar.

BIZNING TELEGRAM RAQAMIMIZ: 94-645-90-70

Tong Yulduzi

Muassis:

O'zbekiston Respublikasi
Xalq ta'limi vazirligi

Bosh muharrir
Feruz ADILOVA

Gazeta O'zbekiston Respublikasi Prezidenti administratsiyasi huzuridagi axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida 0208-raqam bilan 2019-yil 10-iyunda ro'yxatdan o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:
Dilshod KENJAYEV,
Alisher SA'DULLAYEV,
Murtazo SULTONOV,
Feruz JALILOVA,
Ashurali JO'RAYEV,
Feruz MATYOQUBOV
(mas'ul kotib)

Navbatchi muharrir
Nodira NAZAROVA

Rassom
Feruzbek KAMOL o'g'li

Sahifalovchi-dizayner
Shaxobiddin
MAXMADIYEV

«O'zbekiston» NMIU bosmaxonasida chop etildi.
Gazetaning poligrafik jihatdan sifatli chop etilishiga bosmaxona mas'ul.
Manzilimiz va bosmaxona manzili:
Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi,
30-uy. Indeks: 100011.
Obuna indeksi: 198.
www.tongyulduzi.uz
e-mail: tongyulduzi1929@umail.uz
telegram: t.me/tongyulduz
Adadi – 4511
Buyurtma – V 4154

Tahririyatga kelgan barcha qo'lyozmalar tahrir qilinadi, mualliflarga qaytarilmaydi. Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar.
Shakli A-3, 2 bosma taboq.
Bahosi kelishilgan narxda.
Gazeta haftaning dushanba kuni chop etiladi.
Topshirish vaqti – 18:00
Topshirildi – 18:00
Tel./faks: (99871) 244-63-08